

Lietuvos premjeras susitiko su kolega iš Vengrijos

Vengrijos ir Lietuvos premjerų — F. Gyurcsany (k) ir G. Kirkilo — susitikimas Vilniuje. Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 20 d. (ELTA) — Vengrijos ministras pirmininkas Ferenc Gyurcsany konstatavo, kad Lietuva ir Vengrija palaiko gerus dvišalius santykius ir glaudžiai bendradarbiauja tarptautiniu lygmeniu. Tačiau svečias pažymėjo dar matantis neišsemtas galimybes plėsti ir gilinti Lietuvos ir Vengrijos bendradarbiavimą.

Lietuvoje su oficialiu vizitu viešintis Vengrijos vyriausybės vadovas antradienį susitiko su prezidentu

Valdu Adamkumi bei ministru pirmininku Gediminu Kirkilu.

Susitikime su svečiu išsakyta V. Adamkaus nuomone, Vyšegrado grupės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimas gali būti labai perspektyvus aktyviau dalyvaujant procesuose Europos Sąjungoje (ES).

Kalbėdamas apie ES Reformų sutartį, Lietuvos vadovas pažymėjo, kad mūsų šalis yra viena didžiausių eurooptimisčių ir tikisi, kad sutartis bus sklandžiai ratifikuota bei įsiga-

lios iki artimiausių rinkimų į Europos Parlamentą 2009 metais.

Susitikime buvo aptarta ES išorinė energetikos politika. Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad tokia politika turėtų būti grindžiama solidarumo principu ir kalbėjimu vienu balsu.

V. Adamkus pažymėjo, kad mūsų šalis pastaruoju metu ėmėsi intensyviau derėtis dėl elektros tiltų su Lenkija ir Švedija statybos ir siekia prisijungti prie Vakarų Europos energetikos tinklų.

Taip pat pabrėžta, kad būtina ir toliau tęsti bei stiprinti transatlantinį dialogą energetikos srityje, o dialogas su Rusija turėtų būti grindžiamas skaidrumo ir tarpusavio pasitikėjimo principais.

Aptariant ES Kaimynystės politiką, Lietuvos vadovas atkreipė dėmesį, kad priimami sprendimai neturėtų izoliuoti Baltarusijos žmonių.

Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuva yra pasirengusi pagal išgales prisidėti prie pilietinio sąmoningumo ir pilietinės visuomenės stiprinimo šioje kaimyninėje šalyje.

Tą pačią dieną susitikęs su svečiu premjeras G. Kirkilas įteikė neseniai Lietuvių kalbos instituto ir Kultūros ministerijos lešomis išleistą lietuvių—vengrų kalbų žodyną ir padėkojo už Vengrijos paramą Vilniuje veikiančiam Europos humanitariniam universitetui.

Lietuvos ir Vengrijos vyriausybės vadovai taip pat aptarė abiejų šalių vidaus politikos aktualijas.

Nukelta į 6 psl.

Onė Baliukonė. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Mirė rašytoja Onė Baliukonė

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Eidama 60-uosius metus, po sunkios ligos antradienį mirė poetė, eseistė, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė Onė Baliukonė.

Rašytoja 1948-aisias gimė Alytaus rajone, Kančėnų kaime. Vilniaus universitete baigusi lietuvių kalbos ir literatūros studijas, O. Baliukonė dirbo žurnalo „Moksleivis“, savaitraščių „Dialogas“, „Dienovidis“ redakcijose.

1971 metais išleista pirmoji O. Baliukonės eilėraščių knyga „Laukinės vaivorykštės“. Vėliau pasirodė eilėraščių knygos „Viltis“, „Iš kelio dulkių“, „Kelionės fragmentai“, „Vaduok“, „Bokštai“, poezijos rinktinė „Akmuva“, esė knyga „Ant sapnų tilto“. O. Baliukonės kūryba įvertinta ne viena premija ir apdovanojimu.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Lietuvių skautų sąjungos tarybos posėdis (p. 2)
- Visuomenei apie LF Pelną skirstymo komitetą (p. 1, 3)
- Šiluvos žinia nr. 2 (p. 4, 8)
- Spektaklis apie tragiško likimo moterį (p. 5)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5, 9)
- Lietuvių Šv. Kazimiero parapijai Montreal 100 metų (6) (p. 9)
- Jaunimo centrui — 50 metų. Čikagos aukštesnioji lituanistikos m-kla (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.36 LT
1 EUR — 3.45 LT

Visuomenei — apie LF pelno skirstymo komitetą

Laima Apanavičienė

Sekmadienį, lapkričio 18 d. Lietuvių fondo Pelną skirstymo komitetas (PLSK) pakvietė JAV Lietuvių Bendruomenės, spaudos atstovus ir visus besidominčius į viešą diskusiją apie LF skirstomą paramą.

PLSK veikla — viena svarbiausių Lietuvių fondo darbo sričių. Fondas kasmet auga, didėja Fondo narių skaičius, didėja ir tų, kuriems reikalinga parama. Tad nenuostabu, kad daugelį JAV LB narių, o ir pačius Lietuvių fondo narius domina, kaip ir kam yra paskirstomi žmonių suaukoti pinigai.

Nuo 2000 metų Lietuvių fondas įvairiems projektams, studentams, mokykloms, kultūrai ir t. t. skyrė 14,583,008 dol.

Susitikimą pradėjo Lietuvių fondo tarybos pirmininkas Arvydas Ta-

Algirdas Saulis
2007 m. LF Pelną skirstymo komiteto pirmininkas. L. Apanavičienės nuotr.

mulis, kuris pakvietė LF Pelną skirstymo komiteto (PSK) pirmininką Algirdą Saulį

Nukelta į 3 psl.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

*****ORIGIN MIXED ADC 604*****
S48 P1 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-20-07

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS TARYBOS POSĖDIS

Š.m. spalio 20 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont,
septintajam L.S.S. Tarybos posėdžiui susirinko
Lietuvių skautų sąjungos tarybos nariai

P.S. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

L.S.S. Tarybos pirmininkas s. v. v. s. fil. Gintaras Plačas pasveikino visus atvykusius į šį akivaizdinį posėdį. L.S.S. Tarybos nariai suvažiavo iš visur: Detroit, Kanados, California, rytinio pakraščio, Cleveland, Čikagos ir net iš tolimosios Australijos.

Posėdžio atidarymo maldą, parašytą v. s. kun. Gedimino Kijausko, perskaitė L.S.S. Tarybos vicepirmininkė v. s. fil. Virginija Mačiulienė. Maldoje Tarybos nariai prašė Dievo šviesos ir palaimos svarstant, nusprendžiant ir įvykdant skautiškuose vienetuose nuostatus, padėti su artėjančios Tautinės stovyklos ruošą. Padėkojo Dievui už skautų organizaciją, kuri švenčia 100 metų jubiliejų.

Po maldos L.S.S. Tarybos sekretorė v. s. Marytė Utz perskaitė praėjusio L.S.S. akivaizdinio posėdžio protokolą. Šis posėdis įvyko 2006 metais spalio 21-22 dienomis. Protokolas buvo visų narių priimtas.

Buvo pristatyta ir priimta šio posėdžio dienotvarkė/darbotvarkė.

L.S.S. Tarybos posėdis vyko pagal „Roberts Rules of Order“. Tai reiškia: siūlymą pristato komisijos, o po to vyksta diskusijos. Per diskusijas nariai pasisako už ar prieš siūlymą, pateikiamos priežastys. Diskusijos yra kreipiamos į pirmininkaujantį, o ne diskutuojama tarpusavy. Nariai gali pasiūlyti vesti uždaras diskusijas. Tokį siūlymą reikia paantrinti.

Tada pasiūloma pakeisti pagrindinį siūlymą. Narys paantrina. Jei niekas nepaantrina, siūlymas nediskutuojamas. Vėl vyksta diskusijos pakeisti šį siūlymą. Balsuojama už ar prieš tik už šio siūlymo pakeitimą. Po balsavimo sugrįžtama prie pagrindinio siūlymo. Yra pasiūlyta grįžti prie dienotvarkės. Čia nereikia diskusijų, tik 1/3 balsų. Jei narys siūlo daryti pertrauką, reikia, kad kas nors jam paantrintų. Nereikia diskusijų, tik daugumos balsų. Jei yra siūloma atsiimti siūlymą — nėra diskusijų, balsuojama dauguma narių balsų.

Darbotvarkė buvo truputį pakeista, bet visų narių priimta.

Toliau vyko Devintosios Tautinės

stovyklos pranešimas. Devintoji Tautinė stovykla, įvyks 2008 m. rugpjūčio 9-19 dienomis, Manatoc Camp Reservation, Ohio valstijoje, netoli Cleveland. Tautinės stovyklos tema: „Švenčiame skautybės jubiliejų“. Ne tik švęsime skautybės 100 metų jubiliejų, bet ir 90 metų jubiliejų, nuo skautijos pradžios Lietuvoje. Tautinės stovyklos tikslas: „Įžiebtį stovyklautojams ir vadovams skautišką dvasią, meilę ir entuziazmą skautavimui, kad sugrįžę į savo vietoves skautautų su nauju užsidegimu ir skautavimo supratimu.“

Devintosios Tautinės stovyklos viršininkas: s. v. v. s. fil. Gintaras Plačas. Viršininko pavaduotojai: v. s. Marytė Utz ir s. Remigijus Belzinskas. Administratorė: v. s. fil. Virginija Mačiulienė. Sesierys stovyklos viršininkė v. s. Dalia Trakienė, o Brolijos — s. v. v. s. fil. Romas Rupinskas. Akademikų skautų viršininkė v. s. fil. Zita Rahbar.

Stovyklos organizavimas vyksta sklandžiai. L.S.S. Tarybos nariai turėjo progos apžiūrėti stovyklavietę š. m. lapkričio 3 d.

V. s. fil. Henrikas Antanaitis, Australijos rajono vadas, atvykęs iš tolimosios Australijos, pranešė apie Australijos Tautinę stovyklą, kuri įvyks 2009 metais sausio mėnesį.

Pasibaigus tautinių stovyklų pranešimams, po trumpos pertraukos Lietuvių Skautų Sesierys vyriausias skautininkė v. s. Dalia Trakienė ir Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas s. v. v. s. fil. Romas Rupinskas pristatė L.S.S. ir L.S.B. sujungimo projektą. Pasižiūrint į L.S.S. ir L.S.B. struktūrą, dabar joje yra 52 asmenys, o naujos struktūros bus 28 asmenys. Nauja struktūra susidaro taip: yra renkami tik vienas vyriausias skautininkas arba vyriausia skautininkė ir viena vyriausio skautininko pavaduotoja arba vienas vyriausio skautininkės pavaduotojas. Jei brolis yra išrinktas vyriausiu skautininku, tai jo pavaduotoja yra sesė; jei sesė yra išrinkta vyriausia skautininke, tai brolis tampa jos pavaduotoju. Jie abu turės tas pačias teises. Vyriausias skautininkas ir

pavaduotojas nebus tos pačios lyties. Tada bus vienas ar viena sekretorius/sektoretė, vienas išdininkas ar viena išdininkė, vienas teikimo skyriaus vadovas ar viena teikimo skyriaus vadovė, du Dvasios vadai, vienas/viena lavinimo skyriaus vadovas/vadovė, septyni rajonų vadai/vadės — renkami ir atstovauja broliams ir sesėms, dvylika skyrių vadai/vadės — kaip dabar yra ir vienas interneto specialistas. Kiekvienas išrinktas vadijos narys ar narė turi teisę pasirinkti sau padėjėjus.

Sujungimo siūlymas buvo pasiūlytas, aptartas ir priimtas. Vyriausio skautininko AR vyriausios skautininkės kadencija yra tik trejiems metams. Kiti rinkimai įvyks ateinančiais metais.

Po pietų pertraukos s. v. v. s. fil. Gintaras Plačas pasveikino v. s. Marytę Utz. Sesė Marytė skautauja jau 50 metų. Jai buvo įteiktas pažymėjimas ir 50 metų segtukas.

Šiame posėdyje buvo pasiūlyta pakeisti nuostatus. Yra sudaryta komisija peržiūrėti Lietuvių Skautų sąjungos nuostatus. Komisija, kai kuriuos nuostatus jau peržiūrinėja. Šie nuostatų „pakeitimai“ buvo pristatyti, aptarti ir priimti ar nepriimti. Ateinančiame akivaizdiniame Tarybos posėdyje bus pristatyti kiti nuostatai. Kitas L.S.S. Tarybos posėdis įvyks 2008 metais balandžio mėnesį 19-20 dienomis.

S. Irena Žukauskienė, „Skautų Aido“ administratorė, pranešė, kad pakilo „Skautų Aido“ persiuntinimas. Ps. Aušra Jasaitytė-Petry, „Skautybės kelio“ redaktorė, prašė visų aprašyti savo vietovių veiklą.

Lietuvių Skautų Sesierys vyriausia skautininkė v. s. Dalia Trakienė, Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas s. v. v. s. fil. Romas Rupinskas ir Akademikų skautų sąjungos pirmininkė v. s. fil. Zita Rahbar perskaitė savo šakų veiklos pranešimus.

Pranešimams pasibaigus, sesė Marytė Utz perskaitė v. s. kun. Algimanto Žilinsko specialiai šiam posėdžiui parašytą uždarymo maldą.

Posėdžiui pasibaigus, dalyviai turėjo progos linksmai pabendrauti.

**L.S.S. TARYBOS PRANEŠIMAS
PASIŽYMĖKITE
SAVO KALENDORIUOSE!
IX-OJI TAUTINĖ STOVYKLA
ĮVYKS 2008 M.,
RUGPJŪČIO 9-19 DIENOMIS
MANATOC
CAMP RESERVATION,
OHIO VALSTIJOJE**

KVIEČIAME VISĄ DETROIT VISUOMENĘ DALYVAUTI TRADICINĖJE KŪČIŲ VAKARIENĖJE, KURIĄ RUOŠIA DETROIT GABIJOS IR BALTIJOS TUNTŲ SKAUTĖS IR SKAUTAI

Kūčios įvyks sekmadienį, gruodžio 9 dieną, Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Šiais metais pradėsime mūsų šventę anksčiau — tuoj po šv. Mišių ir kavutės, maždaug 12:30 val. p.p. Bus iškilminga tuntų sueiga, trumpa kalėdinė programėlė, po to valgysime Kūčių vakarienę.

Šiemet Kūčių metu vėl rinksime pinigines aukas vaikų globos namams Marljampolėje, Lietuvoje. Surinktomis aukomis supirksime vaikams įvairių reikalingų daiktų. Kviečiame visus prisidėti prie rinkliavos.

Prašome Kūčioms užsiregistruoti iš anksto pas Dalvą Lukasiewicz (248-478-6885). Kviečiame kiekvieną šeimą prisidėti prie Kūčių vakarienės kokių nors valgiu.

Lauksime visų!

KALĖDINĖ MUGĖ

GRUODŽIO 1-2 d. d.
9 val. r. — 3 val. p. p.

Čikagos skautų tuntai
ir būreliai dalyvaus
Pasaulio lietuvių
centro tradicinėje
Kalėdinėje mugėje.

Bus galima nusipirkti įvairių
dovanėlių (iš lino, iš šiaudų,
medžio dirbinių, su gintaru
ir t.t.) atvirukų, kalėdaičių,
saldumynų ir daug daugiau.

**Apsilankykite ir
apsipirkite.
Tuo pačiu paremsite
skautus!**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00

• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė — Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė —

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasižymėti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

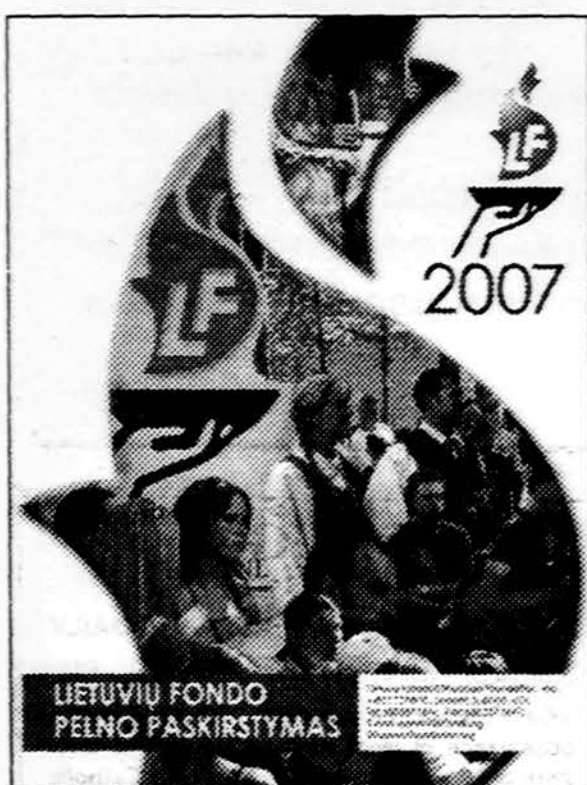
administracija@draugas.org

Visuomenei apie LF Pello skirstymo komitetą

Atkelta iš 1 psl. papasakoti susirinkusiems apie komiteto darbą.

Lietuvių fondo Pello skirstymo komitetą be pirmininko A. Saulio sudaro LF tarybos nariai: Vytautas Kamantas, Almis Kuolas, Jūratė Budrienė (antrinė) ir Lietuvių Bendruomenės deleguoti nariai: Rasa Jušienė, Janina Birutė Litvinienė, dr. Dainius Skripkauskas ir Elona Vaišnienė (antrinė). Studentų komitetą sudaro: Tadas Kulbis (pirmininkas), Sigita Baniulytė, Jūratė Budrienė, Vanesa Kaselionis, Juozas Polikaitis, Andrius Tamulis. Šie žmonės svarsto visus paramos prašymus, kurių 2007 m. buvo gauta 291. Įvairiems projektams, stipendijoms, žiniasklaidai buvo prašoma 2,455,000 dol.

2007 m. Pello skirstymo komitetas visuomenei veiklai skyrė 88,056 dol. (16 proc.), stipendijoms – 124,338 dol. (23 proc.), švietimui – 72,342 dol. (13 proc.), lituanistinėms mokykloms – 85,818 (16 proc.), jaunimo veiklai – 58,548 (11 proc.), kultūriniai projektams – 67,150 dol. (12 proc.) ir žiniasklaidai – 41,400 dol. (8 proc.). Iš viso įvairiausiai paramai skirta 537,652 dol.

A. Saulis apgailestavo, kad liko nemažai vertingų projektų, kurių komisija neturėjo galimybės paremti.

Pello komiteto pirmininkas pranešė, kad šių metų pavasarį buvo surengta Lietuvių fondo narių apklausa dėl pello skirstymo. Nariams išsiųsta 2,400 anketų, atsakymų gauta 120 (5 proc.). Aš asmeniškai nuste-

bau, kad tokiam mažam skaičiui Fondo narių rūpi, kaip paskirstomas pelnas nuo jų suaukotų pinigų. Suprantu, kad daug narių jau išskelbė amžinybėn, tačiau negi jų liko tik 5 proc.!? Ar tai tiesiog patinęs atsakymas į anketos klausimus? Manau, kad ir Pello skirstymo komitetui būtų buvę geriau, kad daugiau Fondo narių būtų atsilięję į anketą. Tai netiesiogiai padėtų jų nelengvame darbe – jie žinotų LF narių nuomonę.

Man, kaip diskusijų dalyviui, buvo įdomu, kad dauguma atsakiusių į anketą pritaria paramai lietuviškoms mokykloms, studentams, švietimo, mokslo reikalams, kultūrinei veiklai, renginiams, jaunimo organizacijoms ir jų veiklai, žiniasklaidai, visuomenei veiklai. Dauguma pasisakiusių buvo prieš paramą Lietuvai. Gal jie ir teisūs. Mes turime daug organizacijų, kolektyvų, mokyklų, kurioms verkiama reikalinga parama. Susumavus visus rezultatus, atsakiusieji daugiausia lėšų skirtų mokykloms ir jaunimui, o mažiausiai – Lietuvai.

Anketoje LF nariai buvo paprašyti įvertinti LF veiklą. Apibendrinus, net 85 proc. LF narių patenkinti arba labai patenkinti Fondo veikla. Apie pello paskirstymą LF nariai taip pat atsilięję teigiamai – 82 proc. patenkinti arba labai patenkinti (primenu, kad atsakymus atsiuntė tik 5 proc. narių. Taigi, tie, kurie patinę jote atsakyti, prašome nesakyti, kad LF dirba blogai).

Po A. Saulio pranešimo į diskusijas įsijungė Gediminas Damašius (dėl stipendijų skyrimo studentams), Birutė Vilutienė (siūlė atskirti PLB fondo lėšas nuo LF lėšų), Dalė Lukienė (dėl lėšų kultūriniai projektams), Ligija Tautkuvienė (dėl PLB Lituanistikos katedrai UIC skiriamų lėšų ir klausė, ar žinoma, kiek gavusiųjų per daugelį metų stipendijas studentų dirba lietuviškoje veikloje), Marija Remienė (dėl žiniasklaidos ir ypač radijo laidų rėmimo), Aušrelė Sakalaite ir Aldona Šmulskaitienė (dėl lituanistinių mokyklų) ir kt.

Reikia pasakyti, kad Pello skirstymo komitetas susitikimui buvo gerai pasiruošęs. Susitikimo metu telefono ryšiu galėjo prisijungti kitose Amerikos vietose gyvenantys ir negalėję atvykti į Čikagą.

Į diskusijų dalyvių klausimus

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Padėkos dienos priešingybės

Padėkos diena – tai JAV tautinė diena, mininti 1621 m. derlių Plymouth po pirmųjų vargo metų piligrimams atvykus į Ameriką. Tais metais gubernatorius William Bradford paskelbė Padėkos dieną, kurios puotoje dalyvavo visi kolonizatoriai ir kaimynai indėnai. Vėliau tokia diena buvo dažnai minima įvairiose vietose, bet oficialiai tautinę Padėkos dieną paskelbė pirmasis JAV prezidentas Washington 1789 m. Prezidentas Lincoln šiai dienai paskyrė lapkričio ketvirtą ketvirtą dieną, taip suvienodindamas jos datą.

Padėkos diena yra minima bažnyčiose ir šeimose. Pagrindinis patiekalas yra kalakutas – priminti tuos keturis laukinius kalakutus, kurie buvo pateikti pirmajai piligrimų padėkos puotai.

Šia proga, prieš sedant už gėrybėmis apkrauto stalo, verta prisiminti, kiek daug gyvenimas pasikeitė nuo anų laikų. Jis apčiuopiamai pasikeitė ir mūsų pačių gyvenimo tėkmėje. Jis keičiasi visą laiką ir, atrodo, kad keitimosi greitis didėja.

Šiais laikais turime didesnius namus, bet mažesnes šeimas. Turime daugiau patogumų, bet mažiau laiko. Turime daugiau mokslo laipsnių, bet mažiau išminties. Turime sukaupę daugiau žinių, bet stokojame gospadoriškos nuovokos. Šiais laikais turime daugiau specialistų ir daugiau problemų. Turime stebuklingų medicinos paslaugų, bet mažiau sveikatos. Be saiko eikvojame turimas atsargas. Per greitai važiuojame, dar greičiau įsiskarščiujame.

Šiais laikais per ilgai vakarojame ir per mažai skaitome. Per daug žiūrime televizijos, bet per retai meldžiamės. Dauginame savo turtus, bet mažiname savo vertybes. Per daug kalbame ir per mažai mylime. Per dažnai meluojame.

Išmokome kaip prasigventi, bet ne kaip tikrai gyventi. Prailginome savo gyvenimo trukmę, bet nežinome, kaip pakelti savo gyvenimo prasmę. Turime aukštesnius pastatus, bet mažiau kantrybės. Turime platesnius kelius, bet siauresnę pakantą artimui. Turime daugiau visokių gėrybių, bet jomis mažiau džiaugiamės.

Žmogus jau nuskrido ir atgal iš mėnulio sugrįžo, bet mums sunku pereiti per gatvę ir užkalbinti savo kaimyną. Nugalėjome dausus, bet ne savo vidinę erdvę. Suskaldėme atomą, bet ne savo siauraprotingumą. Daugiau planuojame, bet mažiau pasiekiamo. Išmokome skubėti, bet pamiršome kantriai palūkti. Mūsų uždariai kyla, o moralė smunka. Pagaminame daugiau kompiuterių, galinčių sutelkti vis daugiau informacijos, bet mūsų tarpusavio ryšiai mažėja.

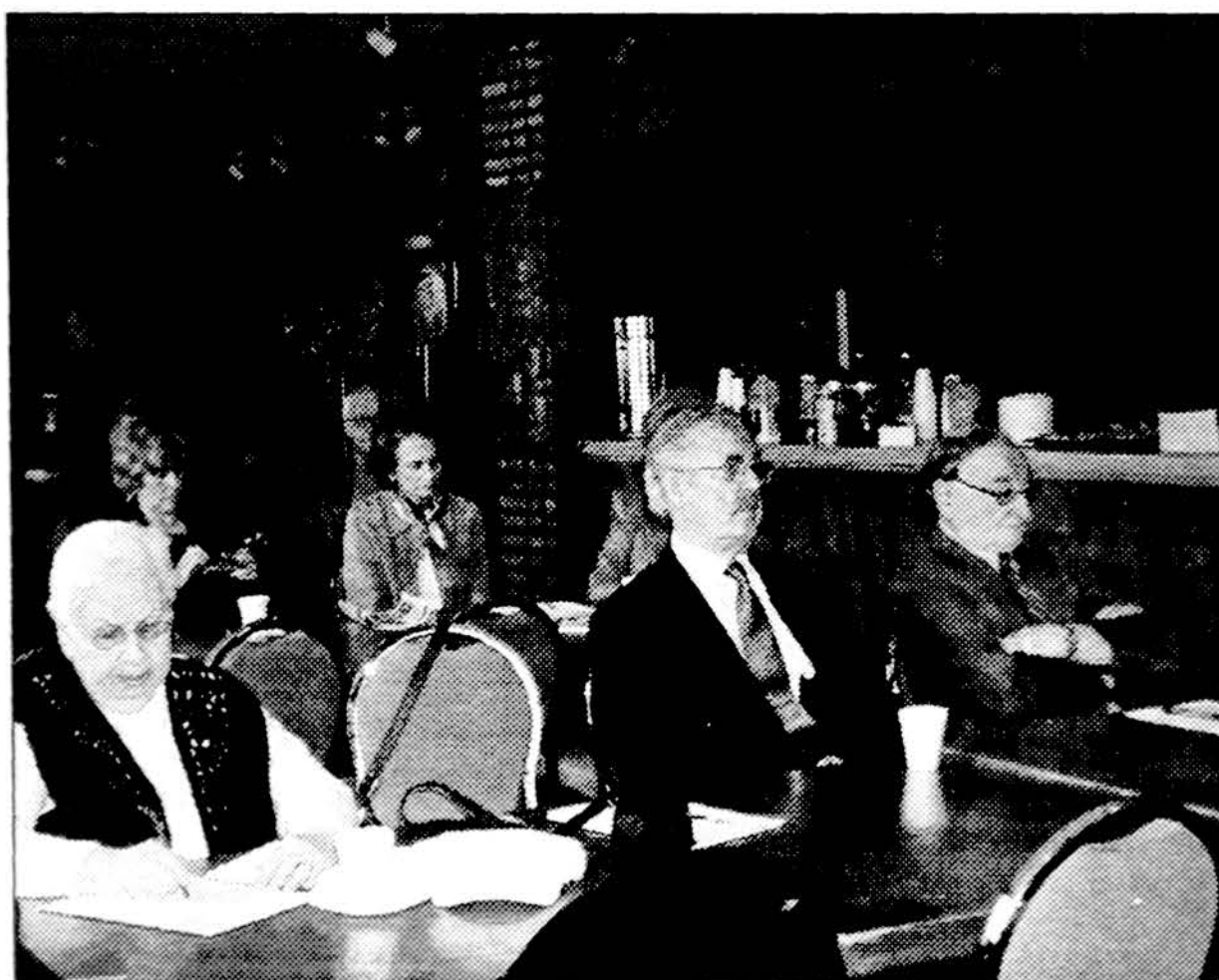
Esame daugiau kiekybiški negu kokybiški. Gyvename greitos mitybos ir lėto virškinimo laikais. Turime įvairesnio maisto, bet mažiau maistingumo jame. Turime daugiau laisvalaikio, bet mažiau tyro džiaugsmo. Šeimoje turime du dirbančius tėvus ir didėjančią skyrybų nuosimtį. Turime puošnesnius namus, kuriuose vis dažniau gyvena pašlijusios šeimos.

Todėl, pradėdant šiandieną, nieko nesaugokime specialiai progai, nes kiekviena išgyvenama diena yra speciali diena. Siekime išminties, daugiau skaitykime ir mąstykime. Išmokime džiaugtis tuo, ką prieš save matome, ir tuo, ką jau turime.

Praleiskime daugiau laiko su savo šeima ir draugais. Su saiku valgysime patinkantį maistą, lankysime mėgiamas vietas. Gyvenimas yra skirtas ir prasmingam džiaugsmui, o ne vien biologiniam savo genties pratęsimui. Kada tik norime naudokime porcelaninius indus, krištelines taures, sidabrinės šakutes ir peilius, brangius kvepalus.

Iš savo žodyno išbraukime tokias frazes kaip „vieną dieną...“ ir „proga...“ Parašykime laišką, kurį galvojame „vieną dieną“ parašyti. Nelaukdam „specialios progos“ pasakykime šeimai ir draugams, kad juos mylime. Neuždelskime nieko, kas kitiems atneša sveiką juoką ir tyrą džiaugsmą. Kiekviena diena, kiekviena valanda, kiekviena minutė yra nepakartojama.

Visiems linkime prasmingos ir džiaugsmingos Padėkos dienos!

Diskusijų dalyviai.

Laimos Apanavičienės nuotr.

dalykiškai atsakė LF Valdybos pirmininkas Ramūnas Astrauskas, Komiteto pirmininkas A. Saulis, LF tarybos pirmininkas Arvydas Tamulis.

Kiekvienas susitikimo dalyvis gavo LF Pello skirstymo informaciją, A. Saulio paskaitą, kurioje vaizdžiai diagramomis buvo parodyta Pello skirstymo komiteto veikla ir atskirą leidinį „Lietuvių fondo pello paskirstymas“, kuriame lietuvių ir anglų kalbomis pateikiama visa 2007 metų Pello skirstymo komiteto infor-

macija.

Manau, kad tokios atviros diskusijos yra reikalingos. Atviras pokalbis leidžia suprasti ne tik, kaip ir kam skirstomas pelnas, bet ir tai, koks sunkus yra tos komisijos darbas, kiek jis reikalauja laiko, kantrybės, energijos ir pasišventimo.

Negalėjusiems dalyvauti posėdyje ir norintiems daugiau sužinoti apie LF Pello skirstymo komiteto darbą siūlau apsilankyti tinklalapyje:

www.lithuanianfoundation.org

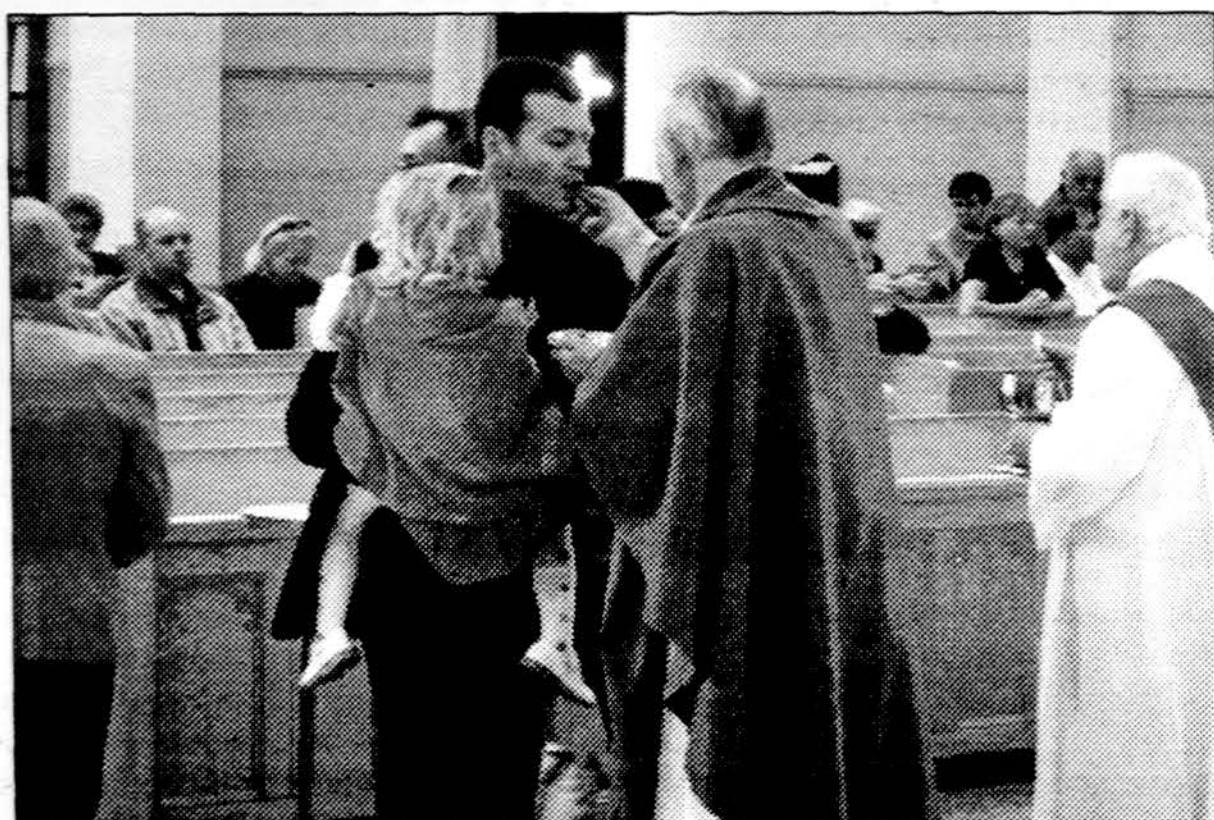

Šiluvos žinia

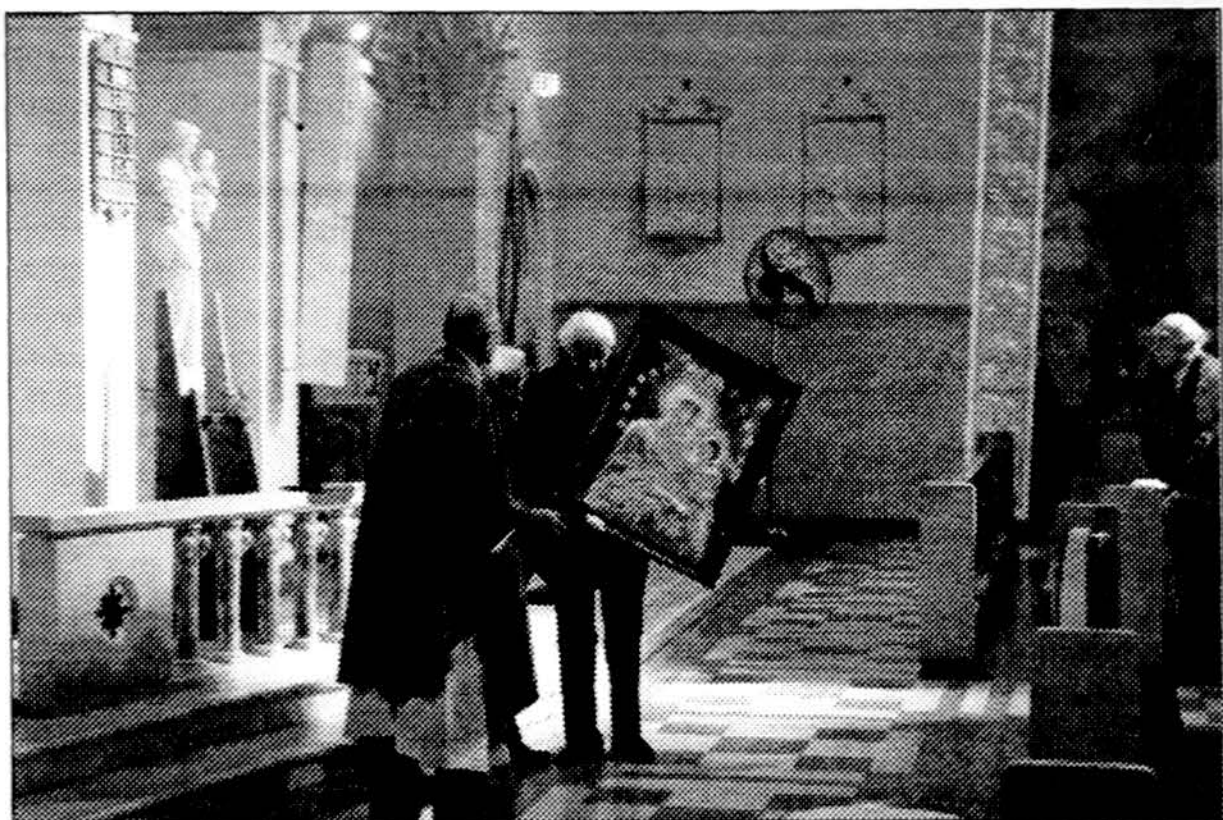
Išėjimoje nr. 2 (2007 m. lapkritis)

APSIREIŠKIMO 400 METŲ JUBILIEJAUS APLINKRAŠTIS

Piligriminis paveikslas Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje Čikagoje

Spalio 21 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto šv. Mišiose Marijos Gimimo parapijoje celebrantas šv. Antano parapijos (Cicero, Illinois) kunigas Kęstutis Trimakas komuniją dalija su diakonu Vytautu Paškausku.

Po maldos Apolinarui Bagdonui įteiktas piligriminis paveikslas pradeda savo kelionę.

Joe Kulys nuotraukos

Šiluvos komiteto darbai šv. Kazimiero parapijoje Los Angeles

Lietuvoje 2008 metų rugsėjo mėnesį bus garbingai atšvęstas Šiluvos švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo piemenėliams 400 metų jubiliejus. Ne vienas iš mūsų keliaus į Šiluvą padėkoti Dievui ir švč. Mergelei Marijai už gyvenime suteiktas malones ir stebuklus.

Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos komiteto ir parapijiečių rūpesčiu yra sukurtas komitetas specialiai atšvęsti šį brangų visiems pasaulio lietuviams religinį įvykį. Komitetas nutarė šį garsų įvykį paminėti Los Angeles ne tik tarp lietuvių, bet šią žinią paskleisti ir amerikiečiams bei kitų tautybių katalikams. Šiuo tikslu sukurtas Šiluvos komitetas susitarė su Los Angeles vyskupijos taryba 2008 metų gegužės 4 d. Los Angeles Angelų Karalienės katedroje (Cathedral of Our Lady of the Angels) surengti iškilmingas šv. Mišias. Komiteto pirmininkas klebonas Stanislovas Anušis pranešė, kad į šias iškilmes žada atvykti iš Lietuvos

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Los Angeles vyskupijos atstovai, prelatas E. Putrimas ir kiti.

Šiluvos komiteto 20 narių pradėjo vykdyti savo uždavinį — kvieisti lietuvius įsijungti į šią labai daug darbo, jėgų ir svarbiausia — lėšų reikalaujančią veiklą. Su pagrindiniais pirminiais darbais supažindino komiteto vicepirmininkė Marytė Newsom. Ji yra Los Angeles vyskupijos tautybių katalikų komiteto sekretorė, tad jai lengviausia tartis visais klausimais. Angelų Karalienės katedroje telpa net trys tūkstančiai maldininkų. Vienas iš svarbių darbų yra paskleisti per spaudą (religinę ir pilietinę) apie Šiluvos stebuklą įvairiomis kalbomis. Kitas svarbus darbas sukviesti tiek maldininkų į Katedrą, kad ji bent dalinai būtų užpildyta. Bet svarbiausia paraginti visus California lietuvius aktyviai dalyvauti tose pamaldose.

Pradėtas ruošti šv. Mišių leidinys, kuriame bus išspausdinta pa-

maldu tvarka, Šiluvos šventovės ir šv. Kazimiero lietuvių parapijos informacija bei iliustracijos. Katedros galerijoje vyks meno ir lietuvių tautodailės paroda švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo tema. Didžiulį darbą turi nuveikti parapijos choras ir jo vadovas Viktoras Ralys, ruošiant gerą repertuarą, padidinant chorą bei parengiant giesmininkus tokiai šventei.

Visiems renginiams, leidiniams, svečių kelionėms ir kitiems reikalams reikia sutelkti nemažai lėšų. Reikia kreiptis į lietuvių — verslo atstovus rimtos finansinės pagalbos ar prisidėjimo prie konkrečių darbų. Mindaugas Gedgaudas sutiko apmokėti siunčiamų laišku išlaidas. Kainuos skelbimai amerikietiškoje spaudoje — „L. A. Times“, Orange County, San Diego, San Francisco leidiniuose. Reiktų paskleisti per „Catholic Digest“ po visą šalį.

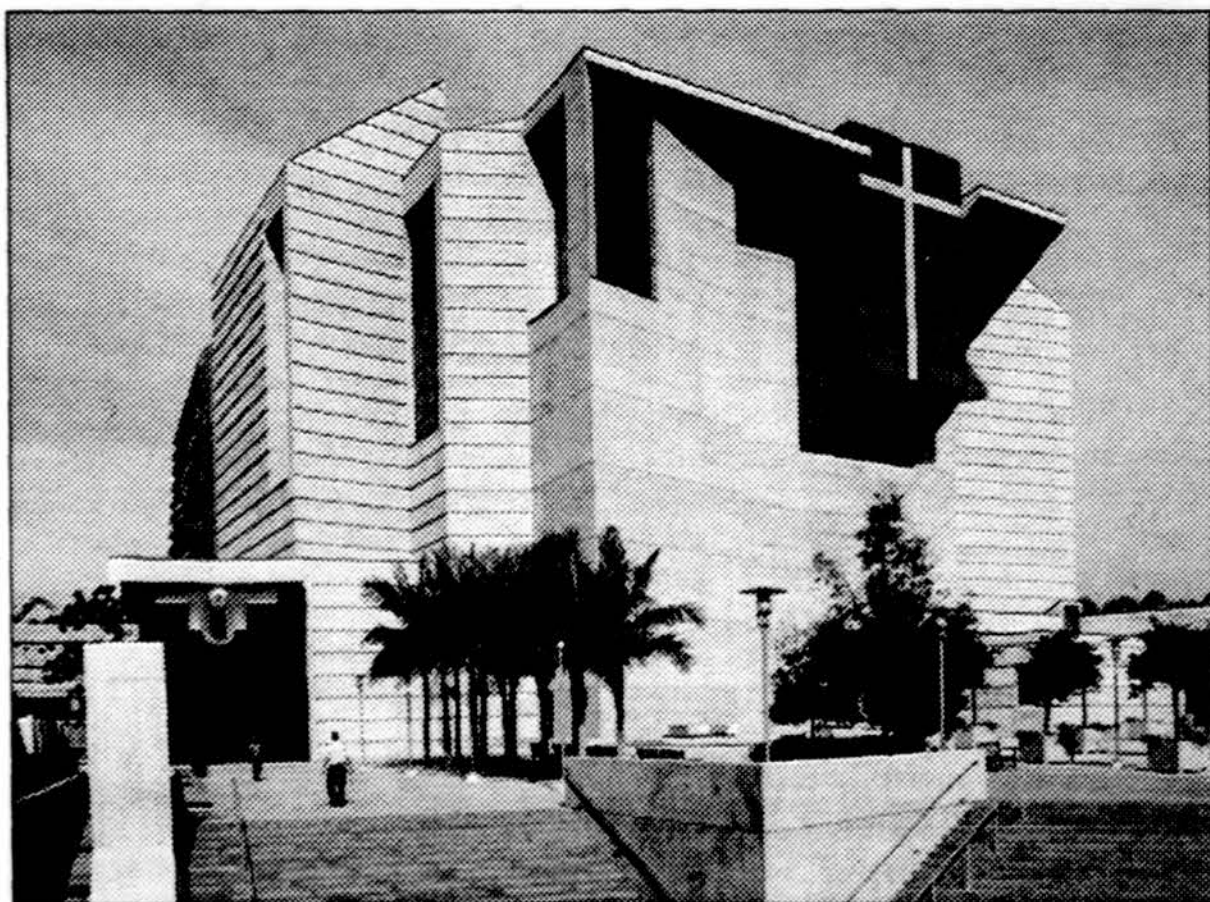
Pasiruošimas Šiluvos Apsireiškimo jubiliejui jau pradėtas. Prieš akis darbų daugybė. Mūsų parapijoje, kaip ir Lietuvoje, pristatomas Šiluvos Marijos stebuklingas paveikslas. Jūrą Venckienė pranešė, kad viena jo kopija keliauja po šeštadieninę mokyklą, kita — parapijos šeimose. Dalilė Polikaitienė aptarė maldos

būrelius, kurių jau yra septyni. Dalia Jasiukonienė pasidžiaugė parapijos dvasiniu atbudimu — šiuo metu beveik 200 parapijiečių namuose kasdien meldžiasi rožinio daly. Raimondai Kontrimienėi reikia surinkti meno kūrinius parodai Angelų katedroje.

Toks darbų rimtumas turi pažadinti ne tik mūsų parapiją, bet ir visas kitas organizacijas, taip pat visus lietuvių kilmės amerikiečius. Čia didžiulės galimybės atsivertų Lietuvos Vyčiams, kurių atstovė Marytė Šepikaitė Lietuvių dienų metu jau padarė pirmuosius pranešimus. Stebuklas ateina, kai labai daug dirbama. Tegul mus visus vienija bendras darbas ir malda švč. Mergelei Marijai už jau padarytą stebuklą — Lietuva išlaisvinta, ko daugelis laukė ir netikėjo, kiti tikėjo, bet nesulaukė. Mes turime pasimelsti ir už juos.

Norint paremti Los Angeles šv. Kazimiero parapijos Šiluvos komiteto darbus, aukas siųskite adresu: St. Casimir Church, 2718 St. George Street, Los Angeles, CA 90027, ant čekio pažymėti „Šiluvos komitetas“.

Regina Gasparonienė
Los Angeles šv. Kazimiero parapijos
Šiluvos komitetas

Los Angeles arkivyskupijos Angelų Karalienės katedra, suprojektuota Ispanų architekto prof. José Rafael Moneo, pastatyta 1999–2002 metais. Joje Marijos Apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus proga 2008 metų gegužės 4 d. bus švenčiamos iškilmingos šv. Mišios.

Šiluvos istorija (I dalis)

Ant smėlėtų kalvėlių, apsuptas spygliuočių miškų stovi Šiluvos miestelis. Iš miškų bei šilų kilo ir jo vardas — Šilas. Vėliau jį imta vadinti sulenkinta forma — Šidlava, o Nepriklausomybės metais įsitvirtino vardas Šiluva. Bažnyčios steigimo akte ši vietovė dar vadinama ir Būda. Šis vardas irgi susijęs su mišku. Jis reiškia vietą, kur buvo apdorojami miško medžiai. Ilgainiui vardas Būda nunykęs. Kažin ar apie Šiluvą šandien ką nors daugiau žinotume, jei kunigaikščio Vytauto bendradarbis Petras Simonas Gedgaudas nebūtų

sumanęs joje pastatyti bažnyčią. „Viešpaties vardan. Amen. Visų įvykių atminimas dingsta ir nepasiekia žmogiškosios amžinybės, jei nėra pasirūpinama sutvirtinti raštais ir antspaudais. Todėl aš, Petras Gedgaudas, Geišių tėvainis, norėdamas, kol dar esu gyvas, padaryti gerų darbų, kad kartais pamotė mirtis staigiu smūgiu manęs nepakirstų, ir trokšdamas savo ir savo teisėtos žmonos sielų išganymui padėti, be to, norėdamas, kol esu gyvas, mano pirmtakų paliktų gėrybių pagalba palengvinti sielą nuo to, Nukelta į 8 psl.

Spektaklis apie tragiško likimo moterį

LAIMA APANAČIČIENĖ

Šiais metais sukako 110 metų nuo žinomos XX a. pirmosios pusės aktorės, režisierės, visuomenės veikėjos Unės Babickaitės-Graičiūnienės (1897–1961) gimimo. Reikia pasakyti, kad ji dar ne taip seniai nebuvo tokia žinoma lietuviams. Gal kad mažai Lietuvoje vaidino, vis važinėjo po pasaulį ir vaidino garsiausiose Paryžiaus, Amerikos teatruose, o gal todėl, kad ji – buvusi Sibiro tremtinė ir ilgai jos vardas buvo tabu. Tačiau reikėjo, kad 2001-aisiais „Scenos“ leidykla išleistų žinomo vertėjo Lino Brogos parengtą atsiminimų knygą „Unė Babickaitė-Graičiūnienė. Atsiminimai. Dienoraštis. Laiškai“, ir daugelis susidomėjo šio nepaprasto likimo moterimi.

Unė Babickaitė-Graičiūnienė su vyru Vytautu Graičiūnu.

2005 metais pasirodė dar viena knyga „Unė Babickaitė-Graičiūnienė. Laiškai, amžininkų atsiminimai“. Taip posovietinės nepriklausomybės metais aktorė ir režisierė Unė Babickaitė ėmė gyventi antrą gyvenimą. Ir nežinia, kas prie to prisidėjo daugiausia – ar išsamesnis domėjimasis tarpukario gyvenimu, ar moterų emancipacija, ar dar kas. Tačiau smagu, kad galų gale moteris, kuri tiek metų buvo užmiršta ne tik teatro kritikų, istorikų, bet ir memuarų autorių, pradeda atrasti vietą Lietuvos teatro istorijoje.

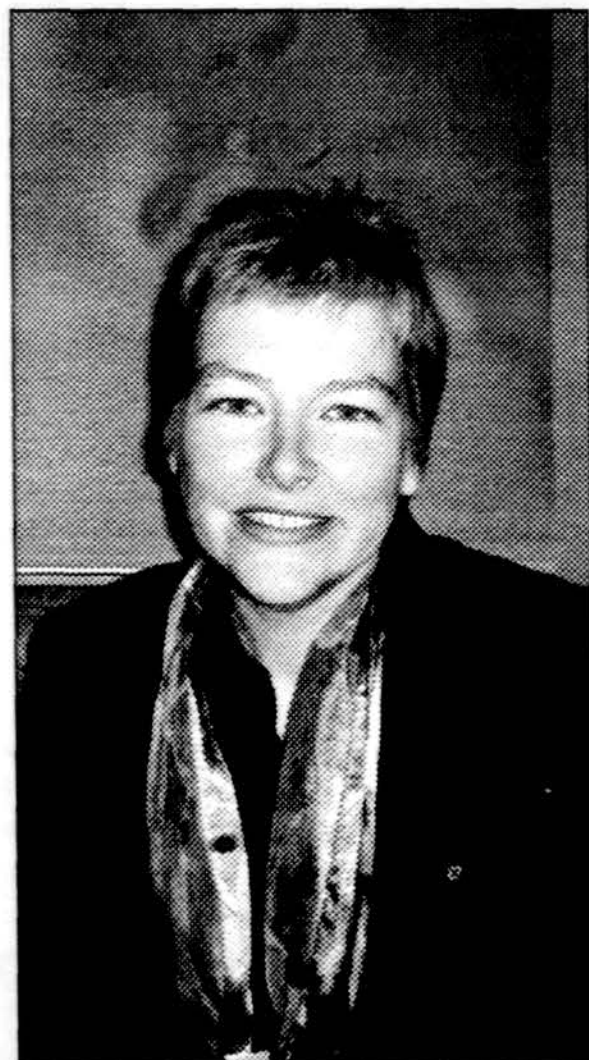
Kupiškio rajone gimusi būsimoji aktorė, baigusi Panevėžio gimnaziją, per Pirmąjį pasaulinį karą atsidūrė Peterburge. Ten ji mokytojavo, lankė gailėstingųjų seserų kursus, vaidino, šoko ir dainavo lietuvių draugijų renginiuose. Skambų ir trumpą Unės vardą Uršulei Babickaitei sugalvojo rašytojas Balys Sruoga. Jo paskatinta ji ėmė mokytis ir Peterburgo imperatoriškojoje konservatorijoje bei Polako dramos kursuose.

Grįžusi į Lietuvą U. Babickaitė 1918–1919 metais sėkmingai vaidino ir režisavo Kaune „Dainos bei scenos“ draugijoje. 1919-aisiais su pirmąja Lietuvos diplomatinė misija ji išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas. Ten aktyviai reiškėsi vietos lietuvių kultūrinėje veikloje, Unės Baye pavarde vaidino keliuose filmuose, amerikiečių teatruose Čikagoje, New York, Washington, DC. 1928 metais su vyru Vytautu Graičiūnu išvyko į Europą, kur savo teatriniam sugebėjimams rado dirvą Londone ir Paryžiuje. 1936-aisiais grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune. Čia vadovavo Šaulių sąjungos teatrui, skaitė poeziją Kauno radijone. Okupavus Lie-

tuva sovietams, aktorė kurį laiką išvengė represijų, po karo porą metų vadovavo Kauno universitete Statybos fakulteto dramos būreliui. Tačiau 1951-ieji atnešė negandas. Unė Babickaitė ir jos vyras mokslininkas Vytautas Graičiūnas buvo suimti, teisiami ir išvežti į lagerius. V. Graičiūnas gulaguose žuvo, o jo žmona 1953 metais buvo amnestuota ir grįžo į Kauną, kur gyveno iki mirties – 1961 metais ji netikėtai mirė.

U. Babickaitė visą gyvenimą rinko eksponatus Balio Sruogos kurtam Teatro muziejui. Didelis aktorės fondas: nuotraukos, laiškai, afišos, knygos, dailės kūrinių ir kt. – saugomas Teatro, muzikos ir kino muziejuje Vilniuje. Prie namo Vaižganto gatvėje Kaune, kur gyveno U. Babickaitė ir V. Graičiūnas, 1998 metais buvo atidengta memorialinė lenta.

Nežinau, ar žinojo aktorė Audrė Budrytė apie Unės Babickaitės gimtadienį, ar čia tiesiog sutapimas, kad pasirinko pagal jos atsiminimų knygą statyti spektaklį 19-jam Rhinoceros Theatre festivaliui, kuris vyko PROP Theater. Gal tiesiog perskaitė knygą ir ją sukrėtė aktorės gyvenimas. Kaip ten būtų, smagu tai, kad A. Budrytė ryžosi tą padaryti. Reikia pasakyti, kad su šiuo nelengvu darbu ji puikiai susidorojo. Žiūrėdama spektaklį festivalyje stebėjau, kaip Audrei pavyko visą nemažos knygos turinį sudėti į vienos valandos spektaklį. Ir sudėti taip, kad viskas būtų pasakyta ir parodyta. Tikrai puikus aktorės ir režisierės darbas. Puiku ir tai, kad aktorė spektaklį sumanė amerikiečių žiūrovui. Juk daugelis amerikiečių negali net įsivaizduoti, kokias kančias teko išgyventi mūsų tautai. Ačiū Audrei už tai, kad ji nepabijojo festivaliui pasirinkti šios temos.

Audrė Budrytė-Nakienė

Na, o aš savo ruožtu noriu visus pakviesti šeštadienį, lapkričio 24 d., 3 val. p. p. į Čiurlionio galeriją Jaunimo centre, kur aktorė Audrė Budrytė vaidins savo monospektaklį apie tragišką moters likimą. Manau, kad po tokių Padėkos dienos pasisėdėjimų už stalo, šis monospektaklis bus jums tikra atgaja sielai.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalla.cidzikaite@gmail.com

REKLAMOS NEPAGEIDAUJAMOS, BET NEIŠVENGIAMOS

Lapkričio 7 dienos „Drauge“ Elena Skališienė rašė, kad „Verslo reklamos yra nepageidaujamos“. Manau, visi tam pritartų, išskyrus verslininkus, ir tuos, kurie iš reklamų kūrimo ir spausdinimo pelnosi. Spaudoje reklamos užima daug vietos, tam daug popieriaus skiriama, spaudos svoris didėja, persiuntimas brangsta. Tai yra neginčijami gyvenimo faktai.

Gavęs sekmadienio vietinį dienraštį pasvėriau – du svarai ir 3 uncijos su magaryčiomis = 1 kg. Prieš keletą metų laikraštis buvo didesnis ir sunkesnis. Atidžiai peržiūrėjus, išmečiau visas reklamas ir tai, kas man neįdomu, likusią dalį laikraščio pasvėriau, liko tik 3 uncijos = 84 gramai. Ir pasiliktuose puslapiuose dar buvo nevertingų man raštų. Pasibaisėjau, gaila tiek daug laikraščio išmesti, daugybė pasiūlymų, visi kuo nors bando sugundyti skaitytoją. Gaila tiek daug spalvotų popieriaus lapų, kiek medžių žuvo, kiek rašalo, bet be to kapitalistinis pasaulis negali gyvuoti. Kas gražiau moka pateikti savo prekes ir saldžiau rašyti, tas turėja. Bet ne veltui reklamoms kasmet išleidžiamos milijardinės sumos ne tik reklamų kūrėjams, bet ir spaudai, kuri gauna pelno, todėl vien dėl to spaudos kainos yra prieinamos. Reklamos padeda išlaikyti TV, radiją, sporto žaidynes, lenktynes, transportą ir t.t.

Būtų labai malonu, kad spaudoje rastume tik tai, kas mums prie širdies, bet gyvenimo tikrovė mums sako: „Reklama yra kapitalizmo krau-

jas, gyvybė, be reklamų mes nebegalime gyventi“. Kasdieninis laikraštis kainuotų 5 dolerius, gal daugiau, TV gal 200 dolerių per mėnesį. Dabar veltui matome paaugodami daug kantrybės, sukančią dantis, radijo klausomės taip pat veltui, įkyrių pertraukų metu užsikimšame ausis.

Mūsų „Draugui“ reklamos labai reikalingos, nes be jų nedaug kas galėtų prenumeruoti „Draugą“. Manau, kad „Draugo“ prenumerata kainuotų gal 800 dolerių ar daugiau metams. „Draugas“ neišgyventų, o ar skaitytojai geraširdiškai atsilieptų savo kišenėmis išlaikyti „Draugą“ be reklamų? Tikrai, kad ne. Reklamos „Drauge“ labai reikalingos ne vien „Draugo“ gyvavimui, bet ir Amerikos lietuviams kuriant prekybą, amatus, patarnavimus ir t.t. Būtų labai gerai, kad daugiau lietuvių garsintųsi. Kuo daugiau, tuo geriau jiems ir „Draugui“. Reklamos „Drauge“ yra skoningai sugrupuotos, lengva jų išvengti, ne taip, kaip Amerikos spaudoje, kur tarp reklamų yra svarbių pranešimų. Tai priverčia skaitytoją sukančią dantis vartyti visus puslapius.

Prieš keletą metų reikėjo pataisyti seną radiją. „Drauge“ radau meistrą, kuris sutaisė, dar ir šiandien gerai veikia.

Supraskime „Draugą“, remkime, skaitykime, šiandien nekreipkime dėmesio į nereikalingas reklamas, ryt gal jų reikės.

Algis Virvytis
Boston, MA

NE VIENAS ŠUVA MARGAS

Šiomis dienomis perskaitęs „Drauge“ apie tam tikrus subruzdėjimus Čikagoje dėl užrašų ispanų kalba prie milžiniškų Šv. Kazimiero kapinių įvažiavimo turiu pastebėti, kad „ne vienas šuva margas“.

Man atsilankant Vėlinių metu Wallingford, Connecticut senutėse Šv. Kazimiero kapinaitėse ant Šv. Kazimiero Road netoli penktojo kelio ir Toelles Road irgi jau iškabintas pa-

grasinimas ispaniškai.

Rašo, kad čia yra nuosavybė, todėl nepiknikaujama, nei čia šiuokšlynas ar vieta trankiai muzikai.

Klausimas lieka, kam ta ispanų kalba, jei aplinkui tokių negyvena. Išeina, kad suvažiuoja ir susiranda. Kad tik jie neišsisteistų.

Jurgis Kisieliū
New Haven, CT

VARDAN TOS LIETUVOS

Parskaičiau Stasės Semėnienės laišką „Ačiū už alyvos šakelę“ ir noriu padėkoti autorei už nuoširdų laišką. Cogito ergo sum (mąstau, vadinasi esu) – kažkada pasakė prancūzų filosofas R. Dekartas. Jausmai daro mus dvasingais, tačiau protas – stipriausias. Kartais reikia užgniaužti kunkuliuojančius jausmus ir savo elgesį paremti protu. Taika išei-
joje yra dar labiau reikalinga nei Lietuvoje, nes mūsų čia tik saujelė.

Nesu nė vieno laiško ar straipsnio autoriaus, ar kurio nors laikraščio pusėje. Nuoširdžiai bendrauju su visais. Vadovaujuosi savo protu ir nešališka nuomone. Svarbu, kad straipsnius skaitytume mąstydami, be išankstinės priešiškos nuostatos,

bandydami suprasti, ką nori pasakyti autoriai, kad kartais su vandeniu neišpiltume ir kūdikio...

Kalbant apie straipsnių autorių amžių, kažkodėl prisimenu save – jauną žurnalistę, aršiai puolamą sovietų už mano atvirą ir tuometinei santvarkai nepriimtina nuomonę. Prisimenu, kada man buvo pasiūlyta tapti korespondente, kuri atstovautų visam Pabaltijui centriniame laikraštyje. Tai būtų davę man svarią padėtį visuomenėje, pinigų, gerą butą ir dar daugybę privilegijų. Vienintelė sąlyga buvo, kad aš turėjau tapti Komunistų partijos nare. „Garbingiau į š.... įlipti, nei įstoti į Komunistų partiją!“ – toks buvo mano atsakymas. Iki šios dienos galvoju, kaip aš būčiau **Nukelta į 9 psl.**

Akmenų muziejus.

Gedimino Svitojaus (ELTA) nuotr.

Mirė unikalaus akmenų muziejaus įkūrėjas

Mosėdis, lapkričio 20 d. (ELTA) — Sulaukęs 82 metų, pirmadienio vakarą savo namuose Mosėdyje mirė unikalaus akmenų muziejaus įkūrėjas gydytojas Vaclovas Intas, patvirtino Mosėdžio seniūnija.

Gydytojas V. Intas didžiąją savo gyvenimo dalį skyrė ledyno atneštų riedulių kolekcijai rinkti ir akmenų muziejui kurti. Jo dėka Mosėdis ir akmuo tapo neatskiriama sąvoka. Rinkti riedulius V. Intas pradėjo atvykęs vadovauti Mosėdyje atidarytai naujai ligoninei 1957 metais. Pirmasis riedulys iš akmeningų apylinkės laukų į ligoninės kiemą buvo atgabentas gydytojo turistiniu dviračiu.

Daugelį dabartinio muziejaus eksponatų V. Intas per 50 metų sukaupe savo jėgomis ir lėšomis. Kadangi auganti akmenų kolekcija vis labiau populiarėjo, didėjo jos mokslinė, kultūrinė bei pažintinė vertė, 1979 m. Mosėdyje buvo įsteigtas Respublikinis unikalių akmenų muziejus, kurio direktoriumi tapo V. Intas ir vadovavo iki 2000 metų. 2005 m. muziejui suteiktas Vaclovo Into vardas.

Vienas svarbiausių V. Into akmenų muziejaus tikslų — kaupti, tirti, eksponuoti, populiarinti ir apsaugoti Lietuvos riedulius, atneštus

ledynų prieš 800,000 metų. Šiuo metu muziejuje sukaupta apie 150,000 akmenų. Mažiausias iš jų tesveria ketletą gramų, o didžiausias — 50 tonų.

V. Into aktyvi aplinkosauginė ir kultūrinė veikla 1994 m. įvertinta Valdo Adamkaus premija. Jis buvo Skuodo rajono garbės pilietis, apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu.

V. Intas gimė 1925 metų lapkričio 14 dieną Skuodo rajono Kivylių kaime. Su pagyrimu baigęs tuometinį Kauno medicinos institutą, 1957 m. pradėjo vadovauti naujai pastatytai Mosėdžio ligoninei. Tuo pat metu pradėjo rinkti ir gabenti į Mosėdį gamtinius riedulius — iš pradžių akmenys puošė ligoninės kiemą ir sodą, gretimą gatvę bei mosėdiškių namus. Po kelerių metų jie buvo pradėti vežti prie Bartuvos upės, kur kartu buvo įrengta dendrologinė ekspozicija.

Vasaros rytais gydytojas apskurdavo apylinkėse esančius riedulynus, akmenų skaldyklas, ieškodamas įdomių akmenų, ir prašydavo melioratorių juos pagabenti arba pats parsiveždavo vežimu. 1957—1994 metais V. Intas suorganizavo apie 340 talkų, kuriose dalyvavo maždaug 1,500 žmonių.

Ispanijos karališkoji šeima pageidauja apsilankyti Lietuvoje

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Ispanijos karališkoji šeima pageidauja apsilankyti Lietuvoje, teigia kadenciją Lietuvoje baigiantis šios šalies ambasadorius Fidel Lopez Alvarez.

Antradienį susitikęs su ambasadoriumi F. L. Alvarez prezidentas Valdas Adamkus padėkojo už jo indėlį rengiant sėkmingą Lietuvos vadovo vizitą į Ispaniją 2005 metais.

Prezidentas teigė nekantriai laukiant Ispanijos karaliaus apsilankymo

Lietuvoje. Tikimasi, kad karalius Juan Carlos I ir karalienė Sofia į Lietuvą atvyks iki V. Adamkaus kadencijos pabaigos — 2009 metų vasaros.

Kaip praneša prezidento spaudos tarnyba, V. Adamkus ir ambasadorius taip pat aptarė Lisabonos sutarties perspektyvą, Lietuvos siekį 2010 metais pirmininkauti Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO).

F. L. Alvares buvo pirmasis Ispanijos ambasadorius Lietuvoje.

V. Landsbergis laimėjo bylą

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Buvęs ilgametis konservatorių vadovas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis laimėjo bylą prieš „Laisvo laikraščio“ redaktorių Aurimą Drižį.

Laikraščio leidėjas įpareigotas pateikti informaciją, esą V. Landsbergis suklastojo pažymą, kurioje teigiama, kad dabartinė valstiečių liaudininkų vadovė Kazimira Prunskienė bendradarbiavo su KGB.

Teismas įpareigojo ankstesnį „Laisvo laikraščio“ leidėją įmonę „Šilo bitė“ savo lėšomis paskelbti A. Drižiaus straipsnio paneigimą bei priteisė 10,000 litų atlyginti neturtinei žalai.

Savo straipsnyje, kuris buvo paskelbtas 2004-ųjų gegužę, A. Drižius teigė, esą V. Landsbergis daugelį metų organizavo provokacijas prieš dabartinę valstiečių liaudininkų vadovę K. Prunskienę.

Mokinius persekioja psichikos bėdos

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Apie 13 proc. Lietuvos vienuolikmečių turi psichikos sveikatos sutrikimų — tokius naujo tyrimo duomenis pristatantys mokslininkai šių skaičių nevadina išskirtiniais kitų šalių kontekste, tačiau perspėja apie per mažą valstybės dėmesį šiai problemai.

„Šiandien jau turime vaikų iki 11 metų tyrimo rezultatus. Nustatėme, kad turinčių psichikos sveikatos sutrikimų vaikų yra apie 13 proc. Pusei tirtų vaikų anksčiau jie nebuvo diagnozuoti, matyt, tėvai manė, kad tai yra norma“, — sakė Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto (VU FF) Bendrosios psichologijos katedros docentė Sigita Girdzijauskienė.

Kaip rašo „Lietuvos žinios“, gauti duomenys parodė, kad labiausiai paplitęs agresyvus arba piktybiškai nepaklusnus elgesys. Tarp berniukų psichikos sutrikimų pasitaiko daugiau, tačiau taip yra visame pasaulyje. Psichikos sveikatos sutrikimais tyrime įvardijami elgesio, emocijų sutrikimai, hiperaktyvumas.

Tyrimas atskleidė skirtumus tarp miesto ir kaimo: turinčių psichikos sveikatos sutrikimų vaikų mieste yra 12 proc., kaime — 14 proc. Vakarų šalyse tokio atotrūkio tarp miesto ir kaimo nėra. Tautiniu aspektu skirtumų nenustatyta: lietuviai bei kitataučiai psichikos bėdų turi vienodai.

Vienas svarbiausių rizikos veiksnių sutrikimams atsirasti — nepilna šeima, kai vaikas gyvena ne su abiem biologiniais tėvais. Beje, nepilna šeima laikomi ir tokie šeimos variantai, kai vienas iš tėvų gyvena su kitu vyru ar moterimi.

Tačiau tyrimas paneigė nuomonę, kad tėvų išsilavinimas turi įtakos vaikų psichikos sveikatai, — esą labiau išsilavinę gimdytojai gali sudaryti geresnes sąlygas vaikui augti. „Nei mamos, nei tėvo išsilavinimas nėra veiksnys psichikos bėdoms rasti“, — teigė S. Girdzijauskienė.

Socialinės ir ekonominės tėvų padėties įtaka, priešingai, yra labai ryški. Vaikų, kuriems nustatyti psichikos sutrikimai, tėvai dažniau neturėjo darbo ar jis buvo nenuolatini.

Tas pats pasakytina apie tėvus, kurie savo pajamas vertino kaip mažesnes. Net dvigubai daugiau socialines pašalpas gaunančių tėvų pažymėjo, kad jų vaikai turi psichikos sveikatos sutrikimų.

Dar viena tyrėjų išvada: paaiškėjo, kad tikimybė, jog turintys fizinės sveikatos problemų, sergantys somatinėmis ligomis vaikai turės ir psichikos sveikatos problemų, yra didesnė.

Tarp turinčiųjų psichikos sveikatos sutrikimų, net 18 proc. arba kas penktas vaikas sirgo ir somatine liga. Tarp neturinčių psichikos sutrikimų vaikų somatinėmis ligomis sirgo tik 8 proc. mokinių.

Tyrimo metu mokslininkai nustatė ir psichikos sutrikimų ryšį su sunkiais emociniais išgyvenimais. „Patirtas stiprus emocinis sukrėtimas — tėvų skyrybos, senelių, tėvų mirtys yra rizikos veiksnys rasti psichikos sutrikimams. Tokių išgyvenimų metu vaikai paprastai nesulaukia pagalbos, nes suaugusieji būna užsiėmę savo problemų tvarkymu, o atžaloms laiko ir dėmesio nebelieka“, — komentavo psichologė.

Pasak pirmojo Lietuvoje epidemiologinio vaikų psichikos sveikatos tyrimo rezultatus pristatančios mokslininkės, tyrimas atskleidė problemas, kurių ignoravimo pasekmės stebime šiandien.

„Manau, kad dabar vykstantis karas keliuose, kuriame dažnai 'dalyvauja' jauni žmonės, dideli jų savijutės mastai yra valstybės neinvestavimo į vaikus pasekmė. Palikti likimo valiai, užaugę jie susikūrė savitą gyvenimo filosofiją: jei tada, vaikystėje, manimi niekas nesirūpino, nesidomėjo, man dabar irgi nerūpi aplinkinis pasaulis, o ir pats sau esu nesvarbus. Ir šiandien valstybės rūpinimasis vaikais yra daugiau epizodinis, — jei kuri mokykla pakliuvo į specialią programą — gerai, jei ne — problemos paliekamos tarpt. Reikėtų užtaisyti spragą, atsiradusią sugriuvus nemokamo popamokinio ugdymo sistemai, pasirūpinti, kad užklausinė veikla nieko nekainuotų“, — įsitikinusi S. Girdzijauskienė.

Lietuvos premjeras susitiko su kolega iš Vengrijos

Atkelta iš 1 psl.

F. Gyurcsany papasakojo apie Vengrijos vykdomą griežtą taupymo priemonių programą, kurios dėka pavyko sumažinti valstybės skolos augimo tempus.

G. Kirkilas domėjosi Vengrijos vykdomais struktūriniais pertvarkymais švietimo ir sveikatos apsaugos srityse bei informavo apie naujos atominės elektrinės statybą, elektros jungčių su Švedija ir Lenkija projektus.

Vyriausybės vadovai taip pat aptarė išorinę ES energetinę politiką. Premjerai vieningai sutarė, kad ES turi būti solidari ir ieškoti alternatyvų Rusijai, stiprindama bendradarbiavimą energetikos srityje su išorės partneriais — Centrinės Azijos, Kaspijos ir Juodosios jūros regionais bei JAV.

Premjerai pasikeitė nuomonėmis dėl ES kaimynystės politikos. Abu sutarė, kad reikia siekti didesnio jos efektyvumo ir svarbiausi žingsniai rytinių kaimynių — Ukrainos, Moldovos, Baltarusijos — atžvilgiu turėtų būti: laisvos prekybos zonos plėtra

ir laipsniškas šių šalių integravimas į ES vidaus rinką, vizų režimo palengvinimas šioms šalims, užšaldytų konfliktų sprendimas ir parama demokratijai bei pilietinei visuomenei.

G. Kirkilo nuomone, santykiai su Rusija turi būti grindžiami demokratinėmis vertybėmis ir abipusiai naudingų bendradarbiavimu. G. Kirkilas ir F. Gyurcsany taip pat pabrėžė, jog ES santykiuose su Rusija svarbus šalių narių solidarumas.

Prieš premjerų susitikimą buvo pranešta, kad Vengrija parems Vilniuje veikiančią iš Baltarusijos ištremtą Europos humanitarinį universitetą (EHU).

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas antradienį kartu su Vengrijos premjeru F. Gyurcsany lankėsi EHU, kur pastarasis paskelbė apie Vengrijos sprendimą 2007-2008 akademiais metais šiai aukštajai mokyklai skirti finansinę paramą.

Vengrija — pirmoji Vyšegrado šalių valstybė ir pirmoji Vidurio Europos šalis, pareiškusianti ketinimą suteikti finansinę paramą EHU.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Streikai bando Prancūzijos prezidento kantrybę

Šimtai tūkstančių studentų ir valstybės tarnautojų išėjo į gatves.

Paryžius, lapkričio 20 d. (BNS) — Prancūzijoje antradienį streikavo šimtai tūkstančių valstybės tarnautojų ir studentų, kurie prisidėjo prie savaitę trunkančio transporto darbuotojų streiko padidino spaudimą prezidentui Nicolas Sarkozy.

Valstybės tarnautojai, tarp jų — mokytojai, pašto darbuotojai ir skrydžių kontrolieriai, vienos dienos streiką surengė išreikšdami paramą reikalavimams didinti algas ir liautis mažinus darbo vietų skaičių.

Tuo tarpu visoje šalyje jau septintą dieną iš eilės vyksta transporto darbuotojų streikas, dėl kurio sutriko traukinių eismas, o Paryžiaus priemiesių gyventojai kasdien vargsta keliaudami į darbą ir iš jo.

Be to, studentai surengė kampaniją prieš įstatymą, pagal kurį universitetai gali rinkti pinigų iš privačių šaltinių, o magistrato teisėjai protestuoja prieš vietos teismų uždarymą.

Šis didėjantis įvairių protestų poveikis prezidentui N. Sarkozy tapo vienu didžiausių išbandymų nuo pat gegužės, kai jis pradėjo eiti šias pareigas.

Transporto darbuotojų streikas buvo surengtas dėl planų pertvarkyti „specialias“ pensijų sistemas, kuriomis naudojasi 500,000 darbuotojų, daugiausiai geležinkelių ir energetikos sektoriuose. Pagal tas sistemas darbuotojai gali išeiti į pensiją dvejais su puse metų anksčiau, o N. Sarkozy pažadėjo padaryti tam galą.

Streikai padarė ir ekonominių nuostolių, kurie, pasak finansų ministrės Christine Lagarde sudaro 300–400 mln. eurų per dieną (1–1,4

mlrd. litų).

Tarp labiausiai nukentėjusiųjų yra nepriklausomos mažmeninės prekybos vietos. Jų įplaukų sumažėjimas iki 50 proc. yra „neregėto (maso) nuo 1968 metų gegužės“ streikų ir studentų protestų, sakė nacionalinės aprangos federacijos prezidentas Charles Mercer.

Vis dėlto tam tikrų vilčių atsirado, nes profesinės sąjungos paskelbė, kad trečiadienį dalyvaus derybose.

Anksčiau vyriausybė sakė, kad derybas pradės tik tada, kai streikai baigsis, bet sekmadienį darbo ministras Xavier Bertrand sakė, kad trečiadienio derybose dalyvaus, jei bus „grįžimo į darbą dinamikos“.

Prezidento patarėjas socialiniams klausimams Raymond Soubie išreiškė viltį, kad transporto darbuotojų streikas savaitės viduryje gali nuslopti.

„Pagrįstai pozityviai vertinu tikimybę, kad galime pasiekti pozityvų rezultatą, kitaip tariant, — progresuojantį grįžimą į darbą... Matyt, streikininkų yra daug mažiau, nes dabar jie yra mažuma“, — pirmadienį sakė R. Soubie.

Vyriausybė tvirtino, kad nenusileis dėl pagrindinio pensijų reformos punkto, bet siūlė išmokų didinimą ir kitokias paskatas. SNCF vadovybė pasiūlė mainais į pakeitimų priėmimą profesinėms sąjungoms finansinį paketą, kurio vertė — daugiau kaip 90 mln. eurų per metus.

Neseniai atliktos apklausos rodė, kad, priešingai nei per ankstesnius streikus, aiški prancūzų dauguma streikininkams nepritaria.

Televizijos reklamoje — J. Stalin

Maskva, lapkričio 20 d. (BNS) — Tarptautinis Rusijos naujienų kanalas ir internetinis portalas „Russia Today“ savo reklamai panaudojo buvusio Sovietų Sąjungos diktatoriaus Josif Stalin portretą.

Užsienio spaudos dienraščiuose „Russia Today“ užsakė reklamą, kurioje per visą puslapį vaizduojamas J. Stalin, rankoje laikantis rašytojo plunksną. Portretą lydi užrašas — „Stalin rašė romantines eiles. Ar tu tai žinotai?“ Žemiau parašyta „Didžiojoje būdami skirtingi.“

„Mes žinojome, jog Stalin tema

daug kam atrodys prieštaringa. Bet savo tikslą reklama pasiekė puikiai. Lankytojų skaičius mūsų svetainėje padvigubėjo“, — „Der Spiegel“ cituoja kanalo redaktorės Margarita Simonjan žodžius.

Michail Lessin, kanalo vadovas ir pagrindinis jo kūrėjas, buvęs spaudos ministras ir dabartinis Vladimir Putin patarėjas spaudos klausimais, siekia, jog „Russia Today“ galėtų pasiūlyti rusišką alternatyvą tokiems tarptautiniams kanalams kaip BBC ir CNN.

EUROPA

VARŠUVA

Lodžėje antradienį policijai po ilgų derybų pasidavė grąsinęs susideginti 37 metų vyriškis, pranešė Lenkijos naujienų agentūra PAP. Derybas su juo vedė Lenkijos policijos kovos su terorizmu padalinio darbuotojai, kurie, apsupę vyriškį, pirmiausiai pareikalavo nusivilkinti striukę, kad patikrintų ar jis neturi sprogmenų. Šio Lenkijos miesto gyventojas, apsipylęs degiu mišiniu, grąsinavo padegti, reikalaudamas, kad valdžia paleistų septynis Lenkijos karius, kurie teisiami pagal kaltinimą šešių taikių afganų nužudymų per tarnybą Afganistane. Septynių Lenkijos karių teismo procesas Lenkijoje prasidėjo prieš savaitę. Jie kaltinami dalyvavę afganų kaimo apšaudyme, per kurį žuvo šeši taikūs afganai.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos Senato pirmininkas antradienį pareiškė, kad kažkokie „algoritmai“ galėtų padėti rasti būdą prezidentui Vladimir Putin likti valdžioje, nors pagal šalies konstituciją jis kitais metais, po dviejų kadencijų, turėtų pasitraukti. Tai Sergej Mironov sakė lankydamasis Lipecko mieste, per savo partijos „Teisingoji Rusija“ kampanijos renginį prieš gruodžio 2-ąją įvyksiančius parlamento rinkimus. „Vladimir Putin po 2008-ųjų kovo turėtų likti Rusijos prezidentu. Nebūtų būtina keisti konstituciją. Yra algoritmų, pagal kuriuos prezidentas Putin 2008 metais galėtų likti savo poste“, — sakė S. Mironov. Jis nepaaiškino, kokius „algoritmus“ turi galvoje.

AZIJA

ISLAMABADAS

Pakistanas paleido 3,400 žmonių, kurie buvo sulaikyti dėl prezidento Pervez Musharraf įvestos ne-

paprastosios padėties, ir greitai paleis dar 2,000 suimtųjų, antradienį pranešė Vidaus reikalų ministerija. Ministerijos atstovas spaudai Javed Cheema sakė, kad buvusi kriketo žvaigždė Imran Khan liko kalėjime. Jam gresia kaltinimai pagal kovos su terorizmu įstatymus. Pirmadienį jo partija pranešė, kad jis paskelbė bado streiką.

TOKIJAS

Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama pareiškė, jog prieš mirtį gali įvardyti savo įpėdinį — taip jis sulaužytų šimtametę tradiciją, bet užtikrintų, kad į šį procesą neįsikištų komunistinė Kinija. „Jeigu Tibeto žmonės nori išsaugoti Dalai Lamos instituciją, viena iš galimybių, kurią svarstysiu su savo padėjėjais, yra išrinkti naują Dalai Lamą iki mano mirties“, — sakė jis. Įpėdinį „demokratiškai“ gali išrinkti aukšto rango Tibeto budistų vienuoliai arba jį gali įvardyti jis pats, teigė Dalai Lama. „Jeigu man mirus Kinija išrinktų mano įpėdinį, Tibeto žmonės jo nepalauks, nes jame nebus tibetietiškos širdies“, — sakė jis.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Izraelio ministras pirmininkas Ehud Olmert antradienį po susitikimo su Egipto prezidentu Hosni Mubarak sakė, kad taikos susitarimą su palestiniečiais tikisi pasiekti 2008 metais. „2008 metais tikiuosi pasiekti galutinį susitarimą su palestiniečiais“, — po Raudonosios jūros Šarm el Šeicho kurorte įvykusio susitikimo su H. Mubarak per bendrą spaudos konferenciją žurnalistams sakė E. Olmert. „Derybos nebus lengvos. Bus skirtumų, krizių ir ginčų. Tačiau jei elgsimės apdairiai, yra šansų, kad pasieksime susitarimą“, — teigė jis.

BAGDADAS

Irako kariai pirmadienį sulaikė grupę privačiai dirbančių italų apsaugininkų, kurie ėmė padrikai šaudyti Bagdado centre ir sužeidė vieną moterį, pranešė Irako armijos karininkas. „Irako kariai areštavo kelis italų PSD (privačius apsaugininkus), kurie ėmė padrikai šaudyti į žmones Karadoje, kur buvo sužeista viena moteris“, — sakė brigados generolas Qasim Ata.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Krovinių pervedimas visoje Amerikoje.

Trucking

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Auto Export

Small Packages

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šiluvos istorija (I dalis)

Atkelta iš 4 psl. kas ją slegia, būdamas sveikas, pajėgus proto, neprivestas, neįtaigotas, nei kieno nors pikto vyliu apgautas, o tik savo geros valios laisvu apsisprendimu ir mano bičiulių sutikimu, steigiu Šilę, arba Būdoje, bažnyčią Šv. Marijos Gimimo, šv. Petro, šv. Baltaramiejaus ir šventųjų patronų garbei. Kad tos bažnyčios katalikas rektorius, kuris jai tarnaus ir ją valdys, būtų aprūpintas pragyvenimu ir drabužiu, užrašau ir užrašydami amžinai perleidžiu ir dovanuju tam, kuris pirmas, antras, trečias ir t. t. ten gyvens, pirmiausia dirvą prie bažnyčios ir kitą žemę..."

Ši Šiluvos bažnyčios steigimo akta 1457-aisiais, sekmadienį, po šv. Lemberto, t. y. rugsėjo 1 d., surašė ir savo antspaudu patvirtino, dalyvaujant liudininkams ir patikėtiniais, Šiluvos dvaro savininkas Petras Simonas Gedgaudas. Statomai bažnyčiai jis suteikė gana retą tais laikais Šv. Marijos Gimimo titulą. Marijos Gimimo dieną Bažnyčia švenčia rugsėjo 8-ąją. Galbūt Petras

Gedgaudas Marijos Gimimo šventės datą mėgino susieti su rugsėjo 8-ąją turėjusiu įvykti Vytauto karūnavimu?

Statytojo valia suteikus bažnyčiai Marijos Gimimo vardą ir išrūpinus titulinius atlaides, ji pamažėlė garsėti. Į šiuos atlaides traukdavo minios maldininkų iš atokiausių Lietuvos kampelių. Į juos būriais vykdavo maldininkai ir iš Užnemunės, kur vyravo protestantai. Maždaug po šimtmečio, 1551 m., Ragainės pastorius Martynas Mažvydas laiške Prūsų hercogui Albrechtui skundžiasi, kad jo parapijiečiai nepriprantą prie naujo tikėjimo kunigų, yra ištikimi „popiežiškiams“ ir švenčių dienomis vyksta į Lietuvos bažnyčias: į Batakius, Švėkšnų, Jurbarką, Tauragę, Veliuoną, taip pat ir į garbingosios Mergelės Marijos atlaides Šiluvoje. O Šiluva nutolusi nuo Ragainės beveik šimtą kilometrų!

(Tęsinys kituose numeruose)

Pagal Kauno arkivyskupijos šaltinius parengė **N. Šmerauskas**

Šiluvos Dievo Motinos piligriminis paveikslas

Ruošiantis Jubiliejui atnaujinkime savo maldą drauge su Dievo Motina, kuri prabilusi Šiluvoje mus drąsina garbinti Sūnų Jėzų Kristų. Priimkite Šiluvos Marijos su Kūdikiu piligriminį paveikslą į savo namus. Kasdienėje padėkos maldoje artimiau įsijūreikime į begalinę Dievo malonę ir Jo dovanas pasaulio, mūsų tautos ir laisvos Tėvynės bei asmeniniame gyvenime. Dėl paveikslo, kurį palaimino Čikagos arkivyskupas kardinolas Francis E. George, apsilankymo Jūsų šeimoje, vienuolių, organizacijų ar stovyklų, susisiekite su Marijos Gimimo parapijos raštine (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago Illinois) tel. 773-776-4600, arba su kun. Jauniumi Kelpšu Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje (2745 W. 44th St., Chicago Illinois) tel. 773-523-1402. Taip pat dėl paveikslo galite užsiregistruoti pas Jūratę Venckienę Šv. Kazimiero parapijoje (Los Angeles, California) tel. 818-248-4046, arba pas Joanna Rudzevičius (Knights of Lithuania Council 82, Indiana) tel. 219-884-2220.

Paremkime jubiliejinius darbus

Paukoti 400 m. Jubilėjaus proga galima čekį siunčiant Lietuvų katalikų religinei šalpai (Lithuanian Catholic Religious Aid) adresu: 64-25 Perry Avenue, Maspeth, NY 11378-2441 (nurodant „Šiluvos šventovei“). Taip pat auką galima pervesti Kauno arkivyskupijos kurijai (Šiluvos šventovei), sąskaitos nr. LT27 7044 0600 0316 3655, AB SEB Vilniaus bankas, SWIFT: CBVI LT 2X, Vilnius, Lithuania.

Savo auka paremsite Šiluvos bazilikos bei Apsireiškimo koplyčios remontą; sakralinės erdvės aikštėje sutvarkymą; Informacijos centro ir Šiluvos muziejaus statybą; Piligrimų kelio ruošimą, automobilių aikštelių ir tualetų įrengimą; jubiliejinių leidinių spausdinimą ir kitus svarbius pasirengimo Jubiliejui darbus.

siluva.iseivijoje@gmail.com

Šiluvos žinia, c/o Lithuanian Daily Draugas, 4545 W. 63rd Street, Chicago IL 60629, U.S.A.

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas butas Oak Lawn
(106 ir Kilpatrick g-vės).
4 didelė kambariai. 1 mieg. 1 darbo
kamb., oro vėsintuvas, naujai išdė-
tas, įvairiam, ramiam namui.
\$695 per mėnesį + užstatas.
Tel. 773-254-7800

STASYS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; „sidings“,
„soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir
„shingle“ stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

Margumynai

Ar anglies dvideginis yra taršalas?

Kartais, kai yra paminimas chemikalas anglies dvideginis, prie jo yra dar pridėtas ir žodis „taršalas“. Tai yra labai netikslu ir nemokėsiška. Gal tai padarome tik dėl jausmų išsi-veržimo. Juk anglies dvideginis žmogui yra gyvybiškai reikšmingas, kaip ir saulė. Jei nebūtų saulės, negalėtų egzistuoti žmonija. O jei ore nebūtų anglies dvideginio, saulė iš anglies dvideginio ir vandens per fotosintezę negalėtų pagaminti angliavandenių. Be jų negalėtų egzistuoti augmenija, be augmenijos — gyvūnija, o be gyvūnijos ir augmenijos negalėtų gyventi žmonės. Anglies dvideginis pasidaro taršalu tik tada, kai jo per

daug pasigaminama. Juk daug kas yra blogai, jei ko nors yra per daug: saulės, vandens, per daug kalbų, knygų ar laikraščių puslapių, per daug bereikšmių sakinių. Todėl su šiuo sakiniu aš ir užbaigsiu savo „disertaciją“. Nenoriu, kad kas nors mane palaikytų taršalu, kaip ir anglies dvideginį. Taip pat yra atsimintina, kad anglies dvideginis yra daug svarbesnis žmonijai, negu esu aš. Jei aš dėl kokios nors priežasties dingčiau, žemės rutulys ir toliau sukstųsi apie savo ašį. O jei šioje planetoje pritrūktų anglies dvideginio, žmonija ir gyvūnija būtų didelėje bėdoje.

Zenonas Prūsas

Kada Lietuvoje atsirado lošimo kortos?

Europoje lošimo kortos atsirado po Kryžiaus karų, maždaug po 1300 metų. Jas, kaip ir šachmatus, išrado Rytų tautos.

Anglijoje kortomis pradėjo lošti nuo XIV šimtmečio.

Prancūzijoje 1392 metų karaliaus Karolio VI sąskaita rodo, kad jie kortas jau turėjo. Prancūzai kortų gamyklą atidarė 1581 metais. Ji veikė iki pat prancūzų revoliucijos.

Lenkijoje kortas pradėjo gaminti nuo 1499 metų.

Į Lietuvą kortos atklydo iš Krokuvos.

Nuo 1798 metų Lietuvos Varėnoje veikė kortų dirbtuvė. Kortas naudojo ne vien lošimui, bet ir būrimui — „varažinimui“. Biržuose geru kortų būrimu pasižymėjo Stefanija.

Kortų kaladė turi viso 52 kortas.

Anglų kalboje kortos turi šiuos keturis vardus: Clubs (kryžiai), Spades (lapai), Hearts (širdys) ir Diamonds. Kryžiai ir lapai yra juodi, o širdys ir „lazankos“ yra raudonos spalvos.

Eugenius Gerulis

Pristatyta mašininio vertimo į lietuvių kalbą sistema

Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) kuriama internetinė mašininio vertimo iš anglų į lietuvių kalbą priemonė spalio mėn. pradžioje buvo pristatyta tarptautinėje konferencijoje, skirtoje Baltijos šalių kalbų technologijoms (Human Language technologies).

Kiekvienas vartotojas jau 2008 m. pradžioje galės išbandyti šią vertimo priemonę internete. Šis įrankis padės gauti ir apdoroti daugiau informacijos mažesniais laiko ir pastangų sąnaudomis.

Konferencijos dalyviai ypač susidomėjo, kai jiems buvo pademonstruotas šiuo metu jau veikiantis MV įrankis, kurio pagalba spustelėjus vieną mygtuką angliškas tinklalapis virsta lietuvišku, išlaikydami originalaus tinklalapio puslapio struktūrą ir stilišką, rašoma projekto rengėjų pranešime spaudai.

Projektas „Internetinė informacijos vertimo priemonė“ vykdomas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

Balsas.lt

Daugiausiai paslaugų į elektroninę erdvę perkėlusį Klaipėdos savivaldybė

Daugiausiai – 74 proc. – paslaugų į elektroninę erdvę yra perkėlusį Klaipėdos savivaldybė, kuri pagal šį rodiklį pirmąją tarp šalies savivaldybių.

Nuo jos kiek atsilieka Vilniaus ir Panevėžio savivaldybės, kurios į internetą yra perkėlusios atitinkamai 74 proc. ir 52 proc. paslaugų, rodo Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Vyriausybės užsakymu atliktas tyrimas.

Į labiausiai pažengusių savi-

valdybių penketuką patenka Alytaus ir Kauno savivaldybės – jose paslaugų perkėlimo į internetą lygis siekia atitinkamai 51 proc. ir 45 procentus.

Vertinant kiekybiškai, Klaipėdos savivaldybė internetu teikia 111, Vilniaus – 109, Panevėžio – 77, Alytaus – 75, Kauno – 66 paslaugas.

Savivaldybės šiuo metu dažniausiai tik sudaro galimybę iš tinklalapio parsisiųsti popierinę paraiškos formą ir vėliau ją pateikti tradiciniu popieriniu būdu.

BNS

IEŠKO DARBO

* **Moteris gali** išvalyti jūsų namą šeštadienį. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** darbo su grįžimu namo dviem dienoms. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 708-691-6996.

* **Moteris, turinti** legalius dokumentus, rekomendacijas, patirtį, kalbanti angliškai, ieško darbo prižiūrėti pagyvenusius žmones. Gali gyventi kartu, išleisti atostogų ar bet kurią savaitės dieną. Tel. 708-843-1320.

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJAI MONTREAL 100 METŲ

Pirmoji lietuvių parapija Kanadoje

PETRAS ADAMONIS

Nr. 6

Spalio mėn. 21 d. parapijos susirinkimas vyko Šv. Jėzaus širdies bažnyčios salėje. Klebonas ragino eiti pas žmones rinkti daugiau aukų. Susirinkimas priėmė nutarimą, kad kas paaugos bažnyčios statybai 200 dol., to pavidė bus įrašyta į marmurinę lentą, kuri bus įmūryta bažnyčios sienoje. Klebonas prašė, kad draugijos suruoštų bent po vieną pokylį ir pilną paskirtą bažnyčios statybai. Kiekvienas toks renginys be valgio turėjo ir kultūrinę programą, tuo laiku parapijoje alkoholiniai gėrimai nebuvo vartojami.

Vienas toks renginys yra aprašytas Amerikos lietuvių moksleivių leidinyje „Moksleivis“ 1913 metais gruodžio mėn. 28 d.: „Čia buvo parengtas balius lietuvių parapijos naudai. Antrą valandą po pietų prasidėjo šokiai, kurie traukėsi iki septintos valandos vakaro. Tuomet susirinkusieji tapo pakviesti iš šokių salės koncertų salėn, kur prasidėjo koncertinė programa. Tvarką vedė K. Bajorinas, Montrealio kolegijos moksleivis. Parapijinis choras padainavo: Lietuvos himną, Gegužinę, Girioj, Blaivininkų himną ir Saulelę tekėjo. Monologą „Gyvenimo kova ir laimė“ Račkausko parašytą, pasakė P. Gureckas. V. Dapkūniūtė pasirodė su solo „Oi pūtė, pūtė“ ir galop K. Bajorynas laikė kalbą apie alkoholizmą. Buvo ir deklamacijų. Visi savo darbus, galima sakyti atliko pagirtinai. Koncertui pasibaigus buvo perkelta salės vidurinė eglutė, aplink kurią parapijos vaikai vadovaujant K. Bajorynui linksmai žaidė Aguonėlę,

Radastėlę, Jieva ir t.t. Klebonas J. Vyšniauskas galop suteikė visiems vaikams po dovanėlę.“

Šv. Kazimiero parapija tapo Montreal lietuviams ne tik dvasinių reikalų, bet ir kultūriniu centru, nes kun. Vyšniauskas kvietė, ragino, organizavo bet kokią lietuvišką susibūrimą. Pats grojo ir dainavo bosu.

P. S. Nors Šv. Kazimiero parapija aprašomu laiku buvo tik misija, bet visur visada ir laikraščiuose ji buvo vadinama parapija.

Bažnyčios statyba

1912 metų pabaigoje prasidėjo intensyvus aukų rinkimas bažnyčios statybai. Klebonas Vyšniauskas rinko aukas visur, prašė aukoti ir kitaučius. Yra gavęs aukų ir iš žydų. Buvo padarytos specialios rinkliavos pas lenkus ir rusus. Buvo surinkta 70.35 dol. Buvo rengiama rinkliava bažnytiniams rūbams įsigyti, altoriui pastatyti ir vargonams. Iki 1916 metų buvo surinkta rūbams — 896.92 dol., altoriui — 211.50 dol., vargonams — 1,286.36 dol. (vargonai kainavo 2,350.00 dol). Klebonas Vyšniauskas pats smulkmeniškai vedė pajamų ir išlaidų knygas, jis pats daugiausia ir aukų surinko: ėjo per žmones pėsčias iki vėlyviausio vakaro ir, jeigu buvo išalkęs, pats paprašydavo valgyti, o jei staiga užkluptas parapijietis nebuvo pasiruošęs tardavo: „Duok kad ir neluptų bulvių su druska — bus daugiau stiprybės toliau keliauti“ (Onos Arlauskienės pasakojimas).

Bus daugiau.

Pirmoji bažnyčia.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suželdimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.IllinoisPain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Laiškai, nuomonės, komentarai

Atkelta iš 5 psl. pasielgusi šandien, kada aš amžiumi daug vyresnė ir išmintingesnė. Turbūt dabar ieškočiau labiau diplomatiško atsakymo.

Net tuo, labai tamsiu Lietuvai laikotarpiu, Lietuvoje atsirado gerokai vyresnių už mane žmonių, kurie savo protu ir gerumu leido man išsaugoti tikėjimą į žmogiškumą bei – kažkokia dalimi – į žurnalisto paskirtį.

Aš tvirtai tikiu, kad lietuviškoji bendruomenė Amerikoje nenorės gyventi pagal principą Homo homini lupus est (T. Hobzas), ras savyje pakankamai išminties ir gerumo suprasti ir gyventi kartu, kad mes iš savo tarpo sugebėsime išrauti pykčio ir blogio piktžolę ir vėl susivienysime „vardan tos Lietuvos“. O,

kaip žinia, pavyzdys pamoko...

Ne kartą išeivijos lietuviškų laikraščių žurnalistus esu raginusi susivienyti žurnalistų sąjungoje, rasti kelius dirbti kartu ir draugiškai. Duonos čia visiems pakaks. Meilės ir gerumo išmokysime tą meilę ir gerumą patys nešdami.

Angelė Kavak
Waukegan, IL

PS: Perskaičiau Donato Janutos laišką „Apie mokslininkes ir karvių melžėjas“ ir noriu išreikšti nuomonę, kad laiškas kupinas asmenybės įžeidinėjimo, faktų iškraipymo ir pykčio. Manau, kad atsakymas autoriui būtų tik mano pačios orumo pažeminimas, todėl nuo atsakymo į šį laišką susilaikau.

BALSAS IŠ MINIOS

„Drauge“ (2007 m. spalio 24 d. Nr. 207) Antanas Paužuolis „Laiškai, nuomonės, komentarai“ laiške „Nuvainikuotas karalius“ tarp kitko rašo: „Man prisimena sena Krylovo pasakėčia, kurioje buvo rašoma, kad asilas, praeidamas pro pastipusį liūtą, spyrė šiam į šoną, sakydamas, tegu žvėrių karalius pažįsta ir asilo nagą.“

Yra sakoma ir, rodos, jog liaudies išminties žodžiai kartojami, kad nuomonės yra turtas, o jų nepasakymas neša nuostolius.

Drąsuolis Antanas Paužuolis, kuris išdrįso pasisakyti prieš tokias žymias asmenybes, padarėsi ir mane, paprastą minios žmogelį, dar pasakyti ir savo nuomonę, nors jis ir rašo: „Ar tyla nebūtų geriausia byla, kai apie Paksus jau buvo prirašyti kalnai nuomonių.“ Aš sakyčiau, kad ten nebuvo nuomonės, bet baisūs

kaltinimai.

Jei Rolandas Paksas nebūtų buvęs prezidentu ir kaip prezidentas nebūtų turėjęs apsaugos, būtų kaip ir a.a. Vytautas Pociūnas per langą „išvirtęs“.

Ir dabartiniai visi kaltintojai Rolandą Paksą lygintų su Vytautu Pociūnu, o gal ir aukščiau, nes Rolandas Paksas, būdamas prezidentu, pradėjo patvarkyti kyšininkus ambasadorius, neteisingus teisininkus ir sklypininkus, kurie neteisėtai įsigijo sklypus.

Todėl dabar visi turtuoliai abiejose jūrų — marių pusėse stojo prieš buvusį prezidentą, kad Jis „turtuolius norėjo padaryti beturčiais“ ir jie jokių būdu negali atleisti Rolandui Paksui.

Petras Pagojus
Detroit, MI

Daugiau skaitytojų laiškų skaitykite penktadienio „Drauge“.

JAUNIMO CENTRUI ČIKAGOJE – 50 METŲ

Čikagos aukštesnioji lituanistikos mokykla 1950–1992

RŪTA JAUTOKIENĖ

Nuo 1953 m. sausio iki 1954 m. spalio Čikagos aukštesnioji lituanistikos mokykla buvo priglausta Marquette Park Švč. Mergelės Marijos Gimimo mokyklos klasėse. 1954 m. spalio pabaigoje atsidūrė Šv. Kryžiaus parapijoje, o 1955 m. rudenį jau kraustėsi į Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpas Bridgeport. Pirmieji septyneri metai – vargo metai.

Gera žinia. 1957 m. rugsėjo 7 d. tėvai jėzuitai su dideliu nuosirdumu ir meile mokslui bei lietuviškam švietimui atvėrė Čikagos aukštesniajai lituanistikos mokyklai Jaunimo centre jų pastangomis pastatytas modernaus pastato duris. Mokiniai buvo ir visuomet bus dėkingi kun. Br. Kristanavičiui kaip daugiausiai įdėjusiam pastangų, statant šiuos rūmus jaunimui. Mokyklai visur visados padėjo Jaunimo centro direktoriai, tėvai jėzuitai: J. Kubilius, J. Raibužis, J. Borevičius, G. Kijauskas, A. Kezys ir A. Saulaitis. Vėliau tokį pat nuosirdumą jautė ir iš pasauliečių direktorių: I. Kriaučeliūnienės ir S. Endrijonienės. Nuo pat pirmos dienos mokyklos tėvų komitetas rūpinosi finansiniais reikalais, visur padėjo, patarė.

Pirmasis Čikagos aukštesniosios lituanistikos mokyklos (toliau – ČALM) direktorius buvo S. Rudys. Po to – B. Babrauskas, A. Rūgytė ir nuo 1961 metų – Juozas Masilionis. Mokykloje iš viso dirbo 78 mokytojai.

Pirmajai absolventų laidai atestatus įteikė 1952 m. pavasarį. Iš viso išleido 41 laidą su 968 baigusiais.

Kasmet mokinių skaičius augo ligi 1959–1960 m. Šių mokslo metų pradžioje užsiregistravo 258 mokiniai. Veikė dešimt klasių: A ir B – 5, 6, 7, 8 klasės bei dvi parengiamosios. Po 1960 m. mokinių skaičius po truputį pradėjo mažėti. Buvo dėstomi šie dalykai: tikyba, lietuvių kalba, lietuvių literatūra, Lietuvos istorija, Lietuvos geografija, grožinis skaitymas, visuomeninis ugdymas, tautiniai šokiai ir dainavimas.

Biblioteka turėjo per 1,500 knygų. Jos perduotos Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Pirmasis metraštinis „Gintaras“ pasirodė 1960 m., o paskutinis „ČALM 40 metų“ –

Čikagos aukštesnioji lituanistinė mokykla. Nuotraukoje mokiniai, mokytojai ir tėvų komiteto nariai. Viduryje ČALM direktorius Juozas Masilionis.

1990 m. Jų išėjo 31, kasmet kitokių pavadinimų. Iš viso metraščiai turi 4,600 puslapių. Redagavo patys mokiniai, globjami mokytojų.

Mokinių, mokytojų ir svečių tradiciniai vakarai pradėti ruošti 1955 m. Tėvų komitetas rūpinosi vaišėmis ir visa kita ruošia. Vaidinimėlius, inscenizavimus, montažus atliko patys mokiniai. Juos ruošė mokytoja Z. Visockienė. Nuo 1976 m. vaidinimėlius ruošė arba pačios parašė bei mokinius parengė mokytojos D. Eidukienė ir R. Jautokienė.

Vasario 16-oji buvo patriotizmo diena, skirta tėvynei Lietuvai. Mokiniai, pasipuošę tautiniais rūbais, atliko didžiojoje salėje programą: skaitė savo parašytus referatus, deklamavo eilėraščius, vaidino, muzikavo mokytojo F. Stroliaus paruoštas chorą dainavo patriotines dainas, mokytojos N. Pupienės išmokyti mokiniai šoko tautinius šokius.

Praleidus 17 metų Čikagos aukš-

tesniojoje lituanistikos mokykloje, retkarčiais nukeliauju mintimis į klases, mokytojų kambarį, net klajoju po Jaunimo centrą...

Čia matau klases sėdinčių mokinių veidus – stengiuosi prisiminti jų vardus, kuriame suole sėdėjo, ką rašė lentoje, kaip kartais jiems buvo sunki lietuvių kalbos pamoka: pilna taisyklių, sunkių žodžių ir kaip visa tai suprantamiausiu ir lengviausiu būdu bandžiau įdėti jų galvon, kad suprastų, atsimintų. Pagalvoju ir apie tuos, kurie manys yra kažką palikę, įrašę. Dėl darbo, mokslo, santuokų šios mokyklos absolventai pasklido į visas puses. Nesvarbu, kur jie rado gyvenimo prasmę, bet įgytos žinios, šokti tautiniai šokiai, dainuotos dainos, seniai matyti draugai vis tiek kartkartėmis sugrąžina bent trumpą akimirklą atgalios į praleistą mokykloje laiką Jaunimo centre.

Po sunkios ar lengvos pamokos buvo malonu sugrįžti į mokytojų

kambarį. Ir čia tikrai buvo smagu tarp savųjų. Daug šios ramybės teikė direktorius Juozas Masilionis. Visuomet mandagus ir su mokiniais, ir su mokytojais. Griežtas, bet atlaidus. Dvejetų nerašė. Ar juokais, ar tikrai kartais pasakydavo: „Jei mokinsys šeštadienį ateina į mokyklą, vien už tai reikia rašyti trejetą.“ Pasitikejo savo mokytojais, nes žinojo, kad jie griežtai laikosi JAV LB Švietimo tarybos nustatytos programos. Todėl jų nepersekiojo, netikrino.

Mažėjant Čikagos lituanistinėse mokyklose mokinių skaičiui, buvo sujungtos trys mokyklos: Čikagos aukštesnioji lituanistikos, Dariaus ir Girėno bei Kristijono Donelaičio mokyklos. 1992 m. rugsėjo mėn. Jaunimo centre pradėjo veikti naujai sujungta Čikagos lituanistinė mokykla.

Straipsnis paimtas iš netrukus pasirodysiančio jubiliejinio Jaunimo centro 50 metų sukakčiai paminėti skirto leidinio.

Padėkos diena

Ketvirtadienį, lapkričio 22 dieną, švėsime Padėkos dieną. Sugūžę į šiltus jaukius namus su šeima, artimaisiais ir draugais, nukloję stalus įvairiausiomis gėrybėmis, dėkosime Aukščiausiam už visa, ką kiekvieną dieną turime, kuo džiaugiamės patys ir dalinamės su kitais. Dėkosime ir vieni kitiems už meilę ir rūpestį, dieną iš dienos dovanotus ištikus metus.

Ši graži tradicija, besitęsianti šimtmečiais, padeda neatitolti nuo mūsų protėvių, kadaisė rudenį baigusį sunkiuosius metų darbus ir besidžiaugiančių surinktu derliumi. Nuo derliaus gausos priklausė ir šeimos gerovė. Aikstančiam žiema – ne motina.

Šiais laikais dauguma, pakilę nuo šventinio Padėkos dienos stalo, nutrūktgalviškai ieklame į parduotuves, kur siūlomi didžiausi išpardavimai ir šventinės nuolaidos. Gerovė ir gausa liejasi per kraštus. Kartais toje daiktų gausybėje pamirštame tikrąsias, amžinąsias vertybes.

Tad, tegu Padėkos diena visiems Jums, mielieji „Draugo“ skaitytojai, būna rami, soti ir laiminga brangių žmonių apsuptyje.

Raminta Vilkieinė

Pasveikinimas nuskambėjo per Detroit Lietuviško balso radijo valandėlę.

ŽINIOS IŠ CICERO

Sekmadeniais po lietuviškų šv. Mišių lietuvių kavinėje būna šventės įvairiomis progomis. Lapkričio 18 d. parapijos choras (pirmininkė Jonė Bobinienė) visus vaišino parduotuvės „Racine Bakery“ paruoštais priešpiečiais. Tą sekmadienį buvęs ilgametis Cicero parapietis Aleksas Šatas šventė savo 88-tąjį gimtadienį. Sekmadienio kavinės dalyviai palinkėjo Aleksui ilgų ir sveikų metų: „Nors metai ir nusinešė daug džiaugsmo bei svajonių, nors plaukų sruogos pražydo sidabru, sulaukęs tiek metų, kurie ne vien tik rūpesčių, bet ir laimę atnešė kartu“. Sukaktuvininko marti Milda Šatienė pasveikino savo uošvį ir visus pavaišino skaniu tortu. Pabaigoje Aleksas Šatas padeklamavo savo kūrybos eilėraščių.

Cicero LB apylinkės info

„Metų knygos 2007“ rinkimuose – neregėta intriga

Literatūros ekspertams paskelbus „Metų knygos 2007“ rinkimų akcijoje dalyvaujančių lietuviškų knygų penketuką, rinkimų užkulisuose užvirė dar neregėta intriga. Pirmąją savo esė knygą praėjusiais metais pristatiusi debiutantė Dalia Staponkutė metė rimtą iššūkį pripažintam literatūros korifėjui, kelio eilėraščių, prozos ir eseistikos knygų autoriui Sigitui Parulskui.

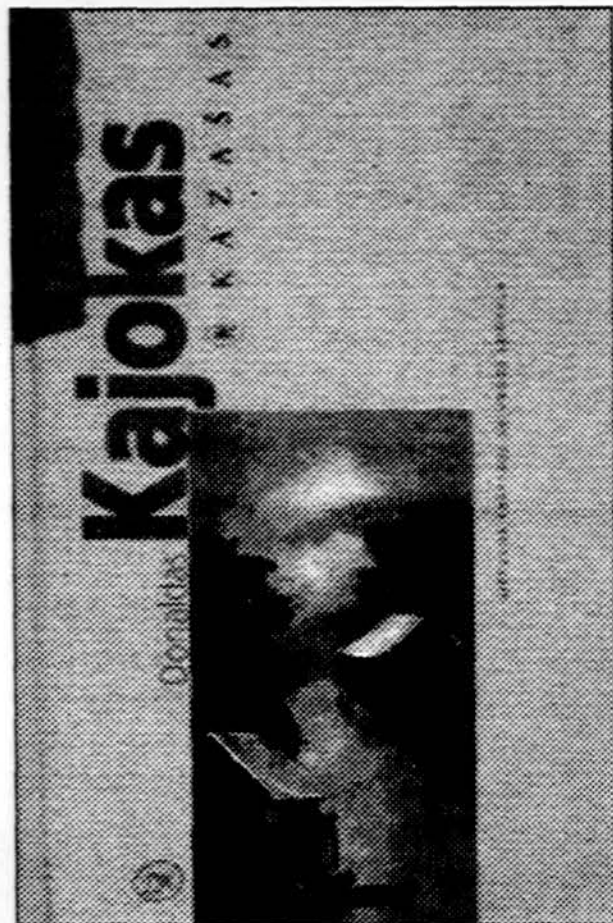
„Siemiet literatūros ekspertų komisijai teko kaip reikiant suremti ietis, galiausiai į geriausiųjų penketuką papuolė ir romanai, ir apsakymų knyga, ir net du eseistikos rinkiniai“, – sakė „Metų knygos 2007“ rinkimų koordinatore Rūta Kačkutė. Anot jos, ekspertai labai ilgai diskutavo, ar abi eseistikos knygos – D. Staponkutės „Lietumi prieš saulę“ ir S. Parulskio „Sraigė su beisbolo lazda“ – vertos būti pretendėmis į „Metų knygos 2007“ penketuką. „Nors komisija ir pateikė įvairių vertinimų, savo nuomonę turės pareikšti ir skaitytojai, kurie spręs, kuri knyga iš penkių bus paskelbta geriausia“, – teigė R. Kačkutė.

„Mano knygą turbūt gaubia gera aura: aš esu toli nuo Lietuvos, tekstai parašyti seniai, tačiau jie gyvena idomų gyvenimą, netgi įdomesnę už mano“, – sakė Kipro saloje šiuo metu gyvenanti D. Staponkutė. Jos teigimu, „Lietumi prieš saulę“ – tai įtemptų ir sudėtingų santykių su vieta, įdomios draugystės ir pokalbių, pasmerktų monologams, rezultatas.

„Ką aš galėčiau pasakyti apie savo knygą? Girti ją, peikti, ar aiškinti, kas ten parašyta? Visi variantai nepadorūs“, – su jam būdinga autoironija atsikirta S. Parulskis. Nesistengdamas ieškoti jokių gilesnių prasmų jis teigė, kad „Sraigė su beisbolo lazda“ – tiesiog trumpas ir smagus istorijos iš žmonių gyvenimo. Kita vertus, priimti debiutantės iššūkį pripažintam rašytojui tikrai teks.

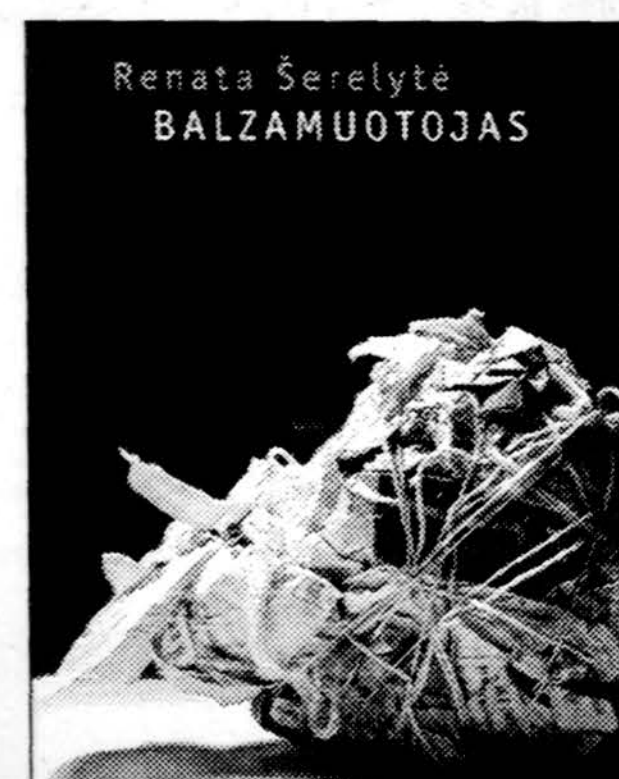
Į komisijos narių akiratį šiais metais pateko turbūt žymiausias šią dieną Kauno poeto D. Kajoko budistinė išmintimi persmelktas kūrinys „Kazašas“ bei netradicinis J. Melniko romanas „Pasaulio pabaiga“. D. Kajoko romanas skaitytojų dėmesį turėtų patraukti jau vien dėl to, kad tai yra pirmasis poeto publikuotas stambus prozos kūrinys. Tuo tarpu J. Melniko romanas traukia rašytojo gebėjimu manipuluoti vieta, laiku ir erdvės sąvokomis, kurios padeda

pasiekti milžinišką dramatinę įtampą ir meninį įtaigumą.

„Pasaulio pabaiga“ buvo rašoma daugelį metų. Šioje knygoje atspindėjo mano pasaulėjautą: reikia gyventi taip, tarsi gyventume ne čia ir ne dabar“, – taip pristatė savo knygą J. Melnikas. Tačiau, anot autoriaus, įsivaizduojamos laisvės iš tiesų nėra – juk iš tiesų mes skriejame drauge su savo šilta planeta tamsiose ir šaltose kosmoso gelmėse. „Bet kas apie tai prisimena, eidamas pirkti pieno į „Maksimą“? Kas kelią klausimą apie Dievą ir egzistavimo prasmę? Kuo mes gyvename?“, – retoriškai klausia rašytojas.

Trumposios prozos žanrui „Metų knygos 2007“ rinkimuose atstovauja R. Šerelytės rinkinys „Balzamuotojas“. Prisdengdama paslapties skraiste, rašytoja teigė, kad „Balzamuotojas“ yra žiauri knyga, negražiai ir nejausmingai parašyta. Tačiau, anot jos, nominacija – kaip spąstai, jei įkliuvai, turi susitaikyti su tuo, nes vis tiek jau niekas nebepadės.

„Metų knyga 2007“ ekspertų komisijos išrinktas penketukas (abėcėlės tvarka):

1. Kajokas Donaldas, „Kazašas“, LRS leidykla.
2. Melnikas Jaroslavas, „Pasaulio pabaiga“, LRS leidykla.
3. Parulskis Sigitas, „Sraigė su beisbolo lazda“, „Baltos lankos“.
4. Staponkutė Dalia, „Lietumi prieš saulę“, „Apostrofa“.
5. Šerelytė Renata, „Balzamuotojas“, LRS leidykla.

Alfa.lt

A † A KAZIMIERAS GRICIUS 1915–2007

Mirė 2007 m. spalio 17 d. Santa Monica, California.

Nepriklausomos Lietuvos metais dirbo pasienio policijoje Klaipėdos krašte. Baigiantis karui pasitraukė į Vakarus. Gyveno ir dirbo Kanadoje, vėliau – Kalifornijoje. Palaidotas Šv. Kryžiaus kapinėse, Culver City.

Nuliūdę liko žmona Stasė, dukra Babušienė ir sūnus Rimvydas su šeimomis.

Liūdintys artimieji

A † A Dailininkė ONA DOKALSKAITĖ PAŠKEVIČIENĖ

Gimė 1912 m., Seinuose.

Gyveno Anaheim Hills, CA.

Mirė 2007 m. spalio 14 d.

Paliko nuliūdime dukrą Alyją Kalinich, anūkę Aleksandrą Kalinich ir sesers dukterį Birutę Zuyovich.

Mielai

A † A NIJOLEI BANIENEI

mirus, mūsų giliausia užuojauta jos vyrui, ilgamečiui Lietuvių Golfo klubo nariui RIMUI, dukroms FELICIJAI ir INGRIDAI su vyru MICHAEL bei visiems artimiesiems.

Čikagos Lietuvių Golfo klubas

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS A † A LEONAS KRIAUCĖLIŪNAS

Brangiausia, ką turi žmogus, yra gyvenimas, kuris yra duodamas tik vieną kartą. Tad reikia jį gyventi taip, kad mirdamas galėtum pasakyti, kad visas gyvenimas buvo atiduotas tam, kas brangiausia.

Šiais metais sueina mielo dėdės A † A Leono Kriaučeliūno dešimt metų mirties sukaktis.

Dėdė šiame gyvenime savo brangiausias ir gražiausias dienas paskyrė savo žmonai Irenai, trims vaikams – Vidai, Jolitai, Eugenijui ir platesnei lietuviškai šeimai su savo visuomeniškais darbais.

Mielai prisimenam mielą dėdę Leoną.

Ilsėkis ramybėje.

Linas, Renata, Aleksandras Kučai

Philadelphia, 2007 m.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Gerbiamiems skaitytojams** pranešame, kad lapkričio 22 ir 23 dienomis (Padėkos dienos savaitgalis) „Draugo“ redakcija nedirbs.

♦ **Lapkričio 25 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje 12:30 val. p. p. kviečiame į Ateitininkų namus, kur bus paminėtos a. a. dr. Leono Kriaučiūno 10-osios mirties metinės ir vyks jo knygos „Tai mano Lietuva“ sutiktuvės.

♦ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus** Metų moterimi išrinko Eileen Mackevich už jos nuopelnus humanitarinių mokslų ir menų srityje ir už prezidento Abraham Lincoln paveldo populiarinimą. Eileen Mackevich buvo Balzeco lietuvių kultūros muziejaus Direktorių tarybos narė, Chicago Humanities Festival direktorė. Šiuo metu ji yra prezidento Abraham Lincoln 200 metų gimimo pažymėjimo komiteto direktorė. Kviečiame visus į pokylį sekmadienį, gruodžio 2 d., 5 val. v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chi-

cago. Bilieto kaina \$100. Tel. užsiregistravimui ir pasiteiravimui: 773-582-6500.

♦ **Jaunimo centro 50-mečio pokylis** vyks gruodžio 2 d. 2 val. p. p. – šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje. 3 val. Jaunimo didžiojoje salėje vyks akademija ir meninė programa. Stalus ir pavienes vietas galite užsisakyti tel. 708-447-4501 (Milda Šatienė) arba 708-636-6837 (Anelė Pocienė).

♦ **Gruodžio 2 d., sekmadienį, 2 val. p.p.** Šaulių namuose, 2417 W. 43rd. Street, Chicago, Mažosios Lietuvos lietuvių draugija rengia Tilžės Akto 89-ųjų metų minėjimą.

♦ **Gruodžio 7 d., penktadienį, 7 val. v.** Pasaulio lietuvių centro apatinėje salėje vyks JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimo šventė. Šiais metais Kultūros premijos laureatais tapo: Rimas Čiurlionis (Dailės premija), Nijolė Pupienė (Tautinių šokių mokytojos), Stasys Sližys (Muzikos premija) ir Aleksas Vitkus (Spaudos darbuotojo premija).

SU ŠIMTINE Į „DRAUGO“ ŠIMTMETĮ!

Draugo fondui aukojo:

Vidmantas ir Nijolė Raisiai 500 dol., Mercer Island, WA
 Stasė Semėnienė 260 dol., Baraboo, WI
 Irena Ulpaite 250 dol., Boston, MA
 Mindaugas ir Violeta Gedgaudai 200 dol., Newhall, CA
 Donatas ir Marian Greb 200 dol., Piedmont, CA
 Bronius Andriukaitis 100 dol., Forest Park, IL
 Arvydas ir Daiva Barzdukai 100 dol., Falls Church, VA
 Remigijus ir Danutė Beržinskai 100 dol., Richmond Heights, OH
 Teklė Bogušas 100 dol., So. Boston, MA
 Elena Jasaitienė 100 dol., Saint Petersburg, FL
 Kazys ir Teresė Kazlauskai 100 dol., Gurnee, IL
 Vytautas ir Stasė Mažeikos 100 dol., Calbert, GA
 Jurgis ir Regina Mikailos 100 dol., Putnam, CT
 Albinas ir Gražina Reskevičiai 100 dol., Omaha, NE
 Vincas ir Ona Šalčiūnai 100 dol., Palm Beach Garden, FL
 Jonas ir Izabelė Stankaičiai 100 dol., Chesterland, OH
 Dr. Antanas Sužiedėlis 100 dol., Washington, DC
 Jonas ir Ona Vaičekoniai 100 dol., Severna Park, MD
 Egenijus ir Roma Žilioniai 100 dol., Baltimore, MD

Draugo fondas nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams!

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Visos kriminalinės bylos
 30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
 Chicago, IL 60629
 Tel. 773-776-8700
 Toll free 24 hr. 888-776-6742**
 Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
 Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
**www.johngibaitis.com
 gibaitis@aol.com**

Namams pirkti paskolos
 duodamos mažais mėnesiniais
 įmokėjimais ir prieinamais
 nuomimais. Kreipkitės į
**Mutual Federal Savings,
 2212 West Cermak Road.
 Tel. (773) 847-7747.**

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
 Chicago, IL 60629
 (Skersai gatvės nuo „Draugo“)
**Tel. 773-284-0100.
 Tel. 630-257-0200, Lemont, IL**

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
 Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
 Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
 Specialistas.
 Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
**Tel. 877-Gynejas arba
 877-496-3527**
 Valandos pagal susitarimą

Balzeco lietuvių kultūros muziejus kviečia į užsiėmimus visus norinčius išmokyti padaryti šiaudinukus Kalėdų eglutei. Užsiėmimus ves didelę patirtį turinčios meistrės Albina Savickas ir Irena Karaliūnas.

Atsineškite žirkles, liniuotę ir pieštuką, o mes pasirūpinsime šiaudeliais, siūlais ir instrukcijomis.

Nuotraukoje: Midway oro uoste liaudies menininkė Mary Krauchunas savo sukurtais ornamentais jau papuošė didžiulę Kalėdų eglę.

Kur: Balzeco lietuvių kultūros muziejus, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago.
 Kada: gruodžio 8 d., šeštadienį, 1-3 val. p. p. Mokestis: suaugusiems – 12 dol., vaikams – 5 dol. Registracija: dėl užsiregistravimo ir informacijos skambinti tel. 773-582-6500. Muziejus atidarytas kasdien nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Sponsored in part by Grants from the Illinois Art Council, Chicago Department of Cultural Affairs, and the ECPC

Menininkų dėmesiui,

gruodžio 14 d. 7 val. v. Čiurlionio galerija Jaunimo centre organizuoja **Kalėdinę mugę-jormarkėlį**, kuriame dailininkai galės parduoti savo kalėdinius dirbinius. Norintys dalyvauti mugėje prašome stalus užsisakyti tel. 708-349-4768 (palikti žinutę) arba parašyti el. žinutę laimaa@hotmail.com. Nepraleiskite progos savo darbais pradžiuginti meno mylėtojus.

Tuo, kad dienraščio „Draugas“ skaitytojai laiku gautų kalėdinius atvirukus, rūpinasi mūsų talkininkai. Kaip ir kasmet, šiemet jie atskubėjo į talką ir padėjo Jums, mielieji, juos išsiųsti. Nuotraukoje sėdi iš kairės: Irena Mitkienė, Aldona Šmulkštienė, Ona Gradinskienė, Adelė Lietuvninkienė, Rūta Jautokienė, Antanas Paužuolis. Stovi iš kairės: Aurelija Kriaučiūnienė, Algis Čepėnas, Vaclovas Jakovickas, Pranas Totoraitis, Aldona Totoraitienė, Aldona Lekeckienė, Vytenis Lekeckas, Liucija Maldūnienė, Kazys Majauskas, Viktorija Valavičienė, Petras Juodviršis, Viktoras Jautokas ir Antanas Valavičius.

Nuoširdžiai dėkojame mūsų talkininkams.

Jono Kuprio nuotr.